

Broj: 01-37-6-585-1/14
Datum: 9.6.2014.

I Z V J E Š T A J

O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA

U BOSNI I HERCEGOVINI

ZA 2013.

S a r a j e v o, mart 2014.

I. U V O D

Ovo je šesti Izvještaj o zaštiti ličnih podataka koji Agencija za zaštitu ličnih podataka podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Zakonodavni okvir u Bosni i Hercegovini, koji se odnosi na zaštitu ličnih podataka, obuhvata različite propise, počevši od Ustava i usvojenih međunarodnih dokumenata do domaćih propisa.

U Bosni i Hercegovini Ustav Bosne i Hercegovine garantira zaštitu svih ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđenih Evropskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, te samim tim prava na privatni i porodični život, dom i prepisku:

„Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima“.

Takođe, naša zemlja je ratificirala Konvenciju Vijeća Evrope za zaštitu lica s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka (ETS br. 108), koja je od ključnog značaja za osiguranje prava na privatnost. Konvencija garantira pravo na privatnost, pa time i zaštitu ličnih podataka svakog fizičkog lica.

Slijedom Ustava i navedenih međunarodnih propisa, Bosna i Hercegovina je donijela Zakon o zaštiti ličnih podataka.

Domaći zakon odražava odredbe Direktive 95/46EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 24.10.1995. o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka 95/46 EC. Upravo inkorporiranjem Direktive, koju su u domaći zakon obavezne primijeniti samo članice EU i zemlje kandidati za članstvo, dokazali smo da je u formalnom smislu naša zemlja postigla usklađenost sa evropskim standardima.

U Bosni i Hercegovini postoje četiri krivična zakona i svaki od tih zakona propisuje krivično djelo „protivzakonite obrade ličnih podataka“.

Osigurana je sudska zaštita ličnih podataka i kroz parnični postupak za naknadu nematerijalne štete po Zakonu o obligacionim odnosima.

Jedan od osnovnih principa upravnog postupka „zaštita prava građana i zaštita javnog interesa“ garantira zaštitu prava stranaka u postupku, pa i zakonitu obradu ličnih podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Bosna i Hercegovina je preuzela obavezu da svoje zakonodavstvo, koje se odnosi na zaštitu ličnih podataka, uskladi sa pravom Zajednice i drugim evropskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom Bosna i Hercegovina se obavezala da će uspostaviti nezavisni nadzorni organ sa dovoljno finansijskih i ljudskih potencijala s ciljem provođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti ličnih podataka.

Prema Izvještaju Evropske komisije o napretku u Bosni i Hercegovini je u 2012. postignut izvjesni napredak u oblasti zaštite ličnih podataka. U Izvještaju se navodi: „Međutim, zakoni i provedbeno zakonodavstvo u različitim sektorima se i dalje moraju uskladiti sa zahtjevima EU vezanim za zaštitu podataka. Pravila Vijeća ministara za učešće Agencije za zaštitu ličnih podataka u relevantnim zakonodavnim procesima nisu zadovoljavajući. Princip namjenske upotrebe i

podzakonski propisi za zaštitu ličnih podataka u policiji i dalje nisu u potpunosti provedeni. Zakon o zaštiti ličnih podataka se ne primjenjuje na Obavještajno-sigurnosnu agenciju BiH. Sveukupno gledano, pripreme za zaštitu ličnih podataka su i dalje u ranom stadijumu. Potrebno je osigurati nezavisnost Agencije za zaštitu ličnih podataka.“

II. SEKTORSKA LEGISLATIVA O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA

U ovom poglavlju izdvojićemo zaštitu ličnih podataka kod zakonitog presretanja komunikacija i pristup zadržanim podacima o ostvarenoj komunikaciji od strane policije zbog aktuelnosti ove teme, kao i zbog osjetljivosti ovih podataka. Takođe, posebno ćemo se, opet, osvrnuti na problematiku Zakona o slobodi pristupa informacijama, tačnije, realizaciju zaključka Parlamentarne skupštine BiH koji je donesen prilikom usvajanja Izvještaja o zaštiti ličnih podataka za 2011.

2.1. Zakonito presretanje komunikacija i pristup zadržanim podacima

Agencija je tokom 2013. izvršila inspekcijske nadzore kod vodećih telekom operatera u Bosni i Hercegovini i to: BH telekom d.d. Sarajevo, Telekom Srpske a.d. Banja Luka i JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar. Nadzori su izvršeni u cilju provjere zakonitosti obrade ličnih podataka, imajući u vidu garantirana prava pojedinaca na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske, te nastojanja Agencije kao nadzornog organa da postupi i odgovori po svakom zahtjevu za zaštitu prava u pogledu obrade ličnih podataka. Osim navedenog, činjenica je da je u prethodnom periodu često dolazilo do iskazivanja sumnje šire javnosti, medija i pojedinaca u zakonitost obrade ličnih podataka kada se radi o presretanju telekomunikacija.

Predmet inspekcijskih nadzora bila je kontrola zakonitosti obrade ličnih podataka u postupcima presretanja telekomunikacija od strane policijskih organa u Bosni i Hercegovini, postupak dostavljanja podataka o korištenju telekomunikacionih usluga za potrebe vođenja krivičnog postupka, te tehničke i organizacione mjere za sigurnost ličnih podataka.

Napominjemo da se Agencija nije upuštala u kontrolu zakonitosti postupaka presretanja telekomunikacija koji se provode od strane Obavještajno-sigurnosne agencije. Zakonom o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji obrada ličnih podataka koju vrši OSA izričito je izuzeta od primjene Zakona o zaštiti ličnih podataka.

Upravo tri navedena telekom operatera određena su kao subjekti nadzora s obzirom na veliki broj podataka koje obrađuju i zakonskoj obavezi da osiguraju standarde i kapacitete koji će omogućiti ovlaštenim agencijama da provode postupke presretanja telekomunikacija.

Zakonski propisi koji su relevantni za predmet nadzora su Zakoni o krivičnom postupku (BiH, FBiH, RS i BD BiH), Zakon o zaštiti tajnih podataka i Zakon o komunikacijama.

Zakoni o krivičnom postupku u BiH propisuju osnov i uslove pod kojima se mogu zahtijevati i dobiti podaci o korištenju telekomunikacionih usluga, te definiraju nadležnost i propisuju uslove za „nadzor i tehničko snimanje telekomunikacija“ kao posebnu istražnu radnju.

Primjena Zakona o zaštiti tajnih podataka u ovim postupcima je nužna, s obzirom da su akti koji se odnose na provođenje posebne istražne radnje - nadzora i tehničkog snimanja telekomunikacija, označeni stepenom tajnosti.

Zakon o komunikacijama, kojim se uređuje oblast telekomunikacija u Bosni i Hercegovini, propisao je obavezu telekom operatera da osiguraju provođenje zakonitog presretanja ovlaštenim agencijama, te propisuje osnov za donošenje podzakonskih akata kako bi se ovlaštenim agencijama omogućilo zakonito presretanje telekomunikacija.

Zakon o komunikacijama nije implementirao evropske standarde zaštite prava na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka u dijelu koji se odnosi na elektronske komunikacije, a koji su sadržani u Direktivi o privatnosti i elektronskim komunikacijama, Direktiva 2002/58 EC. Dopune Zakona o komunikacijama nisu izvršene, iako je pripremljen nacrt istim 2010. na koji je i Agencija dala mišljenje i primjedbe, te predložila da se istim u potpunosti implementira Direktiva. Sadašnje zakonsko rješenje predstavlja ozbiljnu prijetnju zaštiti ličnih podataka.

Zakonski okvir za provođenje nadzornih aktivnosti utvrđen je u Zakonu o zaštiti ličnih podataka. Shodno Zakonu, Agencija u izvršenju povjerenih dužnosti djeluje potpuno nezavisno i u okviru svoje kontrolne djelatnosti može da zahtijeva od kontrolora ili obrađivača da joj dostavi informaciju ili omogući uvid u bilo koji dokument i evidenciju u kojima mogu da budu lični podaci, te ima pravo ulaska u sve prostorije u kojima se vrši obrada ličnih podataka. Državne i službene tajne ne predstavljaju prepreku za Agenciju, a javni organi obavezni su da na zahtjev Agencije pruže pomoć u vršenju njene nadležnosti. Inspektori Agencije, pored zakonskih ovlaštenja, posjeduju i sigurnosne dozvole za pristup tajnim podacima stepena „vrlo tajno“, kao preduslov za kvalitetno obavljanje povjerenih poslova.

Shodno članu 3. Zakona o komunikacijama, Vijeće ministara je nadležno za kreiranje politike u oblasti komunikacija. Na osnovu člana 4. stav (3) Zakona o komunikacijama Vijeće ministara je donijelo Odluku o posebnim obavezama pravnih i fizičkih lica koja pružaju telekomunikacione usluge, administriraju telekomunikacione mreže i vrše telekomunikacione djelatnosti u pogledu osiguranja i održavanja kapaciteta koji će omogućiti ovlaštenim agencijama da vrše zakonito presretanje telekomunikacija, kao i kapaciteta za čuvanje i osiguranje telekomunikacionih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj: 104/06 i 58/07; u daljem tekstu: Odluka).

Vijeće ministara je pozivajući se na Zakon o komunikacijama (čl. 4 st. 3, što nije osnov) i Odluku (član 4 st. 2), donijelo novu Odluku o sastavu Zajedničkog upravnog odbora za zakonito presretanje telekomunikacija i načinu izvršavanja aktivnosti (Sl. Glasnik BiH, br. 58/07). Ova Odluka definira sastav Zajedničkog upravnog odbora, određuje lokacije Interface centara za zakonito presretanje i propisuje način izvršavanja aktivnosti Zajedničkog upravnog odbora. Ovim odlukama Zajedničkom upravnom odboru se utvrđuje obaveza i nadležnost za donošenje procedura u vezi sa zakonitim presretanjem i obradom telekomunikacionih podataka.

Zajednički upravni odbor je donosilac traženih Procedura koje reguliraju rad telekom operatera u vezi sa zakonitim presretanjem telekomunikacija i sa predstavnikom istog je održan sastanak na kome je Agenciji predloženo da podnese zahtjev za dostavljanje procedura. Radi upoznavanja sa sadržajem donesenih Procedura, Agencija je Zajedničkom upravnom odboru u oktobru mjesecu podnijela zahtjev, ali do sada, i nakon urgencije, nismo dobili odgovor. Agencija će nastaviti aktivnosti u pravcu ostvarivanja svojih nadležnosti u ovoj oblasti, nasuprot poteškoćama koje su evidentne, u saradnji sa drugim organima.

Prilikom vršenja inspekcijskih nadzora stav telekom operatera, bio je da se ne dozvoli da inspektori ostvare uvid u bilo koji dokument koji je označen stepenom tajnosti. Zbog toga nije bilo moguće izvršiti kontrolu zakonitosti obrade ličnih podataka u postupcima presretanja telekomunikacija, odnosno utvrditi da li postoji sudska naredba kao osnovni uslov za zakonitost ove radnje.

Kao što je u uvodu navedeno Bosna i Hercegovina, kao i svaka druga demokratska država, ima pozitivne i negativne obaveze kada je u pitanju zaštita ličnih podataka. U kontekstu prava na privatnost u postupcima presretanja komunikacija prevashodna dužnost javnih organa je da zaštite pojedince od vlastitih nezakonitih radnji. Svjesni smo da je to možda teži zadatak, ali to treba shvatiti kao izazov. Kada je u pitanju zakonito presretanje komunikacija treba donijeti adekvatne propise kojim bi se uspostavila jasna pravila i procedure i ono najbitnije odgovornost za svaku preduzetu radnju, a što konačno treba rezultirati da se mogućnost proizvoljnog postupanja svede na najmanju mjeru.

Imajući u vidu cjelokupno stanje i značaj kontrole zakonitosti postupanja u ovoj oblasti, Agencija je krajem 2013. pokrenula postupak za dobijanje TAIEX podrške, čiji predmet bi bio analiza evropskih standarda i prakse u vezi sa kontrolom zakonitosti prisluškivanja i dobijanjem zadržanih poziva u obavještajno – sigurnosnom i policijskom sektoru, koje se vrši preko telekomunikacionih operatera. TAIEX projekat bi trebalo da se realizira u toku 2014.

TAIEX podrška bi se odnosila na evropske standarde utvrđene u Direktivi 95/46 EC (član 28), a to je obaveza nadzornog organa da razmotri svaki zahtjev nosioca ličnih podataka koji se odnosi na provjeru zakonitosti obrade njegovih ličnih podataka, a posebno na pitanje kako primijeniti ovu obavezu u odnosu na izuzetke u članu 13. Direktive – državna i javna sigurnost kao i kako primijeniti princip u vezi sa kontrolom i obavješćavanjem iz Preporuke 87/15 koja regulira obradu ličnih podataka u policijskom sektoru.

Agencija će i u 2014. nastaviti kontinuirano sa svojim aktivnostima u ovoj oblasti uz očekivanu podršku i pomoć evropskih institucija u pogledu pravilne primjene evropskih standarda. Nadamo se da ćemo na ovaj način razjasniti nedoumice i odrediti pravac djelovanja i naše naredne aktivnosti u ovoj oblasti. Međutim, jasno je da bez adekvatnog učešća svih relevantnih domaćih institucija napretka u ovoj oblasti neće biti.

2.2. *Zakon o slobodi pristupa informacijama*

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine prilikom razmatranja Izvještaja o zaštiti ličnih podataka u BiH za 2011. usvojila je zaključak kojim je obavezala Vijeće ministara da pokrene postupak izmjena i dopuna Zakona o slobodi pristupa informacijama u cilju usaglašavanja sa Konvencijom 205 Vijeća Evrope. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je zadužilo Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Instituciju ombudsmena za zaštitu ljudskih prava Bosne i Hercegovine i Agenciju za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, za realizaciju zaključka Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, koji se odnosi na pokretanje postupka izmjena i dopuna Zakona o slobodi pristupa informacijama u cilju njegovog usaglašavanja sa Konvencijom Vijeća Evrope o pristupu službenim dokumentima (CETS br. 205). S tim u vezi, u toku 2012, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine, kao nosilac aktivnosti, formiralo je Interresornu radnu grupu za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama, koju su sačinjavali predstavnici naprijed navedenih institucija.

U okviru rada Interresorne radne grupe Agencija je Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine u martu 2013. dostavila Prijedlog Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama, a koji je postavljen i na službenoj web stranici Agencije. U Prijedlogu Zakona obrazloženo je da je Bosna i Hercegovina ratificirala dvije konvencije koje su od ključnog značaja za osiguranje dva osnovna ljudska prava zagarantirana svim međunarodnim dokumentima, a to su pravo na privatnost i pravo na slobodan pristup informacijama. To su Konvencija Vijeća Evrope za

zaštitu lica s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka (ETS br. 108) („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori“ br. 7/04), te Konvencija Vijeća Evrope o pristupu službenim dokumentima (CETS br. 205) („Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori“ br. 10/11). Ratificiranjem ove dvije Konvencije stvorena je obaveza za Bosnu i Hercegovinu da odredbe istih implementira u unutrašnje zakonodavstvo i izgradi sistem zaštite ličnih podataka i slobodnog pristupa informacijama, što je i učinjeno donošenjem Zakona o zaštiti ličnih podataka i Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini.

Međutim, zbog neusklađenosti odredbi između ova dva Zakona, te Zakona o slobodi pristupa informacijama sa Konvencijom CETS 205, prijedlog Agencije je išao u pravcu da se pojedina pitanja, sa tačke gledišta *lex certa*, općenito reguliraju jednim zakonom, pa je sve što se tiče prava na privatnost i obrade ličnih podataka uređeno Zakonom o zaštiti ličnih podataka, dok je Zakonom o slobodi pristupa informacijama uređena materija slobodnog pristupa informacijama, s tim da navedeni Zakoni treba da budu usklađeni sa Konvencijama iz koje je i nastala obaveza njihovog donošenja. U tom smislu, Prijedlog Agencije je bio iz dva dijela, gdje su u prvom dijelu amandmansi predložene izmjene i dopune člana 1. stav (1) tačka c), člana 3. stav (1) tačka d), člana 9., člana 11. stav (3), te *Odjeljka IV LIČNE INFORMACIJE* i člana 17. Takođe, predložene su izmjene člana 8. u vezi sa ograničenjem radi zaštite prava na privatnost i drugih legitimnih privatnih interesa, što je izazvalo veliko negodovanje nevladinog sektora i medija, ali istovremeno i Institucije ombudsmena za zaštitu ljudskih prava Bosne i Hercegovine. U drugom dijelu Prijedloga sugerirano je usklađivanje pojma informacije sa Konvencijom 205 i drugim međunarodnim dokumentima, ukazano na potrebu usklađivanja mogućnosti revizije propisane Zakonom i Konvencijom 205, te nemogućnost primjene kaznenih odredbi i, u konačnici, potrebu šireg propisivanja proaktivnog pristupa informacijama. Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je sačinilo Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama, u koji je između ostalog, uvrstilo određene amandmane i prijedloge Agencije iz prvog dijela, neke i u izmijenjenom sadržaju.

Imajući u vidu nadležnosti, davanjem Prijedloga Agencija je završila svoj dio posla u ovoj fazi izrade predmetnog zakona, zbog čega je nepotrebno da njen predstavnik učestvuje u daljem radu Radne grupe. S tim u vezi, Agencija je dala Primjedbe na Nacrt Zakona u kojem je još jednom apostrofirala potrebu usklađivanja Zakona sa Konvencijom 205 i Zakonom o zaštiti ličnih podataka, te je u tom smislu potvrdila svoje prijedloge izmjena i dopuna Zakona.

U vezi sa izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama održano je više otvorenih rasprava i debata, a Ured OSCE-ove Specijalne predstavnice za slobodu medija je zatražio i analizu u vezi sa Nacrtom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama, sačinjenog od strane Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine. Analizu je pripremila Helen Darbshire, Izvršna direktorica u organizaciji Access Info Evrope, u kojoj je potvrdila opravdanost predloženih izmjena predloženih od strane Agencije, osim u vezi sa članom 8. Nacrta Zakona. Osim toga, pozdravljen je kao dobrodošao pokušaj usklađivanja Zakona o slobodi pristupa informacijama sa regionalnim standardima i standardima EU u pogledu materije reguliranja ovog Zakona.

Kako je Agencija, u skladu sa svojim nadležnostima, najavila da neće učestvovati u daljem radu Inerresorne radne grupe, već će svoje aktivnosti usmjeriti na davanje mišljenja na prijedlog Zakona, to je Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine uputilo Vijeću ministara Bosne i Hercegovine informaciju o nemogućnosti daljeg rada u vezi sa izmjenama i dopunama Zakona, zbog neučestvovanja Agencije u radu Inerresorne radne grupe. Istovremeno, Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je dalo Mišljenje na Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o

slobodi pristupa informacijama, čiji su predlagači tri poslanika iz Predstavničkog doma Parlamenta Bosne i Hercegovine. Problem u vezi sa navedenim je paralelizam u donošenju izmjena i dopuna jednog istog Zakona, i to dobrim dijelom u istim odredbama koje treba mijenjati.

Nadalje, problem se usložnjava time što je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u novembru, donijelo Odluku o formiranju Interresorne radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o slobodi pristupa informacijama Bosne i Hercegovine, koja je objavljena u „Službenom glasniku BiH“ br. 95/13. Ovom Odlukom utvrđeno je da je Agencija nosilac aktivnosti u realizaciji Odluke, određeni su zadaci i sastav Radne grupe, među kojima je i predstavnik Agencije. S obzirom da je ovakva Odluka upitna sa aspekta zakonitosti, Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine i Instituciji ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine upućen je akt kojim se traži preispitivanje zakonitosti ovakve Odluke. U svakom slučaju, preduzete su određene aktivnosti na provođenju Odluke, te je navedenim institucijama upućen poziv za konstituirajuću sjednicu Interresorne radne grupe. U dva navrata zakazivana je konstituirajuća sjednica, međutim na iste se nisu odazvali predstavnici Institucije Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine, iz istih razloga na koje se pozvala i Agencija u svom dopisu Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.

Naime, predmetna Odluka Vijeća ministara je, po mišljenju Agencije, u suprotnosti sa članom 40. Zakona o zaštiti ličnih podataka kojim su propisane nadležnosti Agencije, između ostalog da prati uslove zaštite ličnih podataka i u tom kontekstu da daje mišljenje na prijedloge zakona kojima se regulira obrada i zaštita ličnih podataka. Prihvatanjem ove prakse, principijelno, svaka vlada u Bosni i Hercegovini bi mogla na isti način angažirati Agenciju, što je naravno neodrživo i neprihvatljivo.

Takođe, navedena Odluka je u suprotnosti i sa članom 17. i 22. stav (1) Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine. Naime, Agencija, kao i Institucija Ombudsmena, nisu resor Vijeća ministara i ne mogu biti imenovani u interresorne radne grupe Vijeća za izradu i predlaganje zakona, za šta je, u stvari, nadležno Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine. Aktivnosti ove dvije institucije u vezi sa donošenjem zakona, ograničavaju se na davanje mišljenja u pogledu njihove usklađenosti sa određenom materijom koja je u nadležnosti institucije.

III. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH

3.1. Nadležnosti

Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH (u daljem tekstu Agencija) je samostalna upravna organizacija osnovana da bi osigurala zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu članom 40. Zakona definirane su i nadležnosti Agencije, i to:

- nadgledanje provođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi ličnih podataka;
- postupanje po podnesenim prigovorima nosilaca podataka;
- podnošenje Parlamentarnoj skupštini BiH godišnjeg izvještaja o zaštiti ličnih podataka, koji treba da bude dostupan javnosti;
- praćenje uslova za zaštitu ličnih podataka davanjem prijedloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnosi na obradu ličnih podataka, te davanje mišljenja s prijedlozima tih zakona i staranje o ispunjavanju kriterijuma zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obavezujućih za BiH.

3.2. **Ovlaštenja**

U cilju obavljanja poslova i zadataka zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obaveza propisanih ovim zakonom;
- vodi Glavni registar;
- prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog zakona;
- donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, u skladu sa zakonom;
- nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora;
- izriče kazne u prekršajnom postupku odnosno podnosi zahtjev za pokretanje postupka u skladu sa ovim zakonom;
- daje savjete i mišljenja u vezi sa zaštitom ličnih podataka;
- sarađuje sa sličnim organima u drugim državama;
- vrši druge dužnosti propisane zakonom;
- vrši nadzor nad iznošenjem ličnih podataka iz Bosne i Hercegovine.

Ovim ovlaštenjima stvorena je realna pretpostavka da se Agencija adekvatno bavi zaštitom ličnih podataka. Agencija u ocjeni zakonitosti obrade ličnih podataka u svakom konkretnom slučaju mora da odgovori na četiri složena i suptilna pitanja, i to:

01. Da li je došlo do miješanja u ovo pravo?
02. Da li je u skladu sa zakonom?
03. Da li se obrada vrši u svrhu ostvarenja jednog od legitimnih ciljeva?
04. Da li je neophodno i proporcionalno u demokratskom društvu?

3.3. **Nezavisnost Agencije**

Nezavisnost Agencije je jedan od ključnih faktora za realizaciju međunarodno preuzetih obaveza i za efikasan i pravilan rad Agencije. Potpuna nezavisnost Agenciji daje legitimitet da se bavi povjerenim poslovima. Zbog značaja ovog instituta ovu tačku ćemo ponoviti u cjelosti iz izvještaja za 2012. Nezavisnost Agencije, kao jednog od ključnih instituta zaštite ličnih podataka, najbolje je cijiniti kroz odgovore na sljedeća pitanja:

01. Da li Agencija ima nezavisnu organizaciju?
 - Član 35. Zakona u stavovima (1) i (2) propisuje: „Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi se osigurala zaštita ličnih podataka, na čijem je čelu direktor“ i „Agencija djeluje potpuno nezavisno u izvršavanju dužnosti koje su joj povjerene“.
 - Po prvom rješenju u Zakonu, iz 2006, direktora je imenovalo Vijeće ministara BiH. Međutim izmjenama i dopunama zakona, iz 2011, direktora i zamjenika direktora Agencije imenuje Parlamentarna skupština BiH koja ih može suspendovati i razriješiti prije isteka mandata u taksativno nabrojanim okolnostima u članu 45. Zakona. Ove izmjene idu u prilog nezavisnosti Agencije, jer je ojačan njen legitimitet iza koga sada stoji Parlamentarna skupština BiH. Dakle, Agencija ni Parlamentarnoj skupštini BiH ne podnosi izvještaj o radu, već izvještaj o zaštiti ličnih podataka, čime se želi spriječiti uticaj na Agenciju. To ni u kom slučaju ne isključuje odgovornost i profesionalnost u radu Agencije, već naprotiv, osnažuje ih. Naravno, neprihvatljiva je bila dosadašnja obaveza podnošenja izvještaja o radu Vijeću ministara BiH, iz više razloga. Prije svega,

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Vilsonovo šetalište broj 10.,
Tel/ Tel ++387 33 726 250, faks/ Faks 726 251*

predmet postupaka i ocjena zakonitosti u postupanju mogu biti i sva ministarstva na državnom nivou što dovodi nezavisnost i nepristrasnost Agencije u pitanje. Takođe, to je i neprincipijelno u odnosu na ostale nivoe vlasti.

- Nezavisnost, naravno, za sobom povlači i zabranu obavljanja bilo kojih profitabilnih djelatnosti i drugih djelatnosti koje bi mogle ugroziti uvjerenje u njenu nezavisnost. Naglašavamo pojam „uvjerenje“ koji spada u subjektivni sud pojedinca o nezavisnosti Agencije.
- Finansijska nezavisnost Agencije kao posebnog budžetskog korisnika osigurana je članom 36. Zakona kojim se regulira da se sredstva potrebna za finansiranje rada Agencije osiguravaju iz budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH.
- Zaposleni u Agenciji imaju status državnog službenika i zaposlenika. Problem predstavlja sadašnje rješenje u Zakonu o državnoj službi gdje se u postupku prijema državnih službenika kao korektiv nalazi Agencija, a ne ADS. Učešće direktora je simbolično što je svakako neprihvatljivo i negativno utiče na nezavisnost Agencije. Zakon o državnoj službi u institucijama BiH od ovog zakona izuzima zaposlene u Centralnoj banci BiH i u Kancelariji ombudsmena za ljudska prava u BiH. Nameće se principijelno pitanje zbog čega samo ove dvije institucije.
- Agencija nije klasični organ uprave jer njen glavni zadatak je da nadzire provođenje zakona kojima je regulirana obrada i zaštita ličnih podataka što podrazumijeva ocjenu zakonitosti obrade ličnih podataka. Ovo su samo neki od osnova i parametara po kojima se Agencija za zaštitu ličnih podataka bitno razlikuje od drugih upravnih organizacija i ona svakako treba biti pozicionirana u nezavisne organe u punom kapacitetu u svim zakonima koji reguliraju to pitanje.

02. Da li Agencija ima kapacitet za postupanje?

- Agencija mora imati kapacitete za izvršavanje povjerenih nadležnosti i ovlaštenja. Trenutno Agencija, i pored svih limita (broj zaposlenih, budžet, smještaj i sl.), ima kapacitete da obavlja sve poslove koji su joj povjereni. Vršimo inspekcijske nadzore, postupamo po prigovorima, dajemo mišljenja, izdajemo prekršajne naloge, uspostavili smo Glavni registar i sl.

03. Da li je Agencija ovlaštena za izdavanje autoritativnih naloga?

- Agencija je članom 41. Zakona ovlaštena da izdaje autoritativne naloge. Citiranim članom propisano je da kada Agencija uoči nezakonitu obradu ličnih podataka nalaže mjere koje je kontrolor dužan da preduzme u roku od 15 dana i da o tome informira Agenciju. Nadalje, isti član propisuje da Agencija može da zahtijeva od kontrolora ili obrađivača da joj dostavi informaciju ili uvid u bilo koji dokument i evidenciju u kojima mogu da budu lični podaci. Agencija ima pravo da uđe u prostorije u kojima se vrši obrada ličnih podataka; državne i službene tajne ne predstavljaju prepreku za Agenciju, a javni organi obavezni su da Agenciji na njen zahtjev pruže pomoć u vršenju njene nadležnosti. Naravno, ovo je na adekvatan način praćeno kaznenim odredbama.
- Rješenja Agencije su konačna i mogu biti predmet ocjene samo u upravnom sporu pred Sudom Bosne i Hercegovine.

04. Da li Agencija ima uticaj na donošenje zakona kojima se regulira obrada i zaštita ličnih podataka?

- Jedna od zakonskih obaveza Agencije je upravo da prati stanje u oblasti zaštite ličnih podataka i da s tim u vezi daje prijedloge, inicijative i mišljenja. U prošlosti, Agencija je to i radila (prijedlog – Zakon o zaštiti ličnih podataka; inicijativa – zakoni o JMB, ličnoj

Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Vilsonovo šetalište broj 10.,

Tel/ Tel ++387 33 726 250, faks/ Faks 726 251

karti, putnim ispravama i sl., mišljenja – zakon o komunikacijama, kretanju i boravku stranaca, upravnom postupku i sl.).

- Međutim ovdje postoji problem što predlagači propisa, kojima se regulira obrada i zaštita ličnih podataka, u pravilu, ne dostavljaju prijedloge Agenciji na mišljenje i to treba sistemski riješiti. Treba imati u vidu činjenicu da u Bosni i Hercegovini imamo 14 zakonodavnih organa koji donose zakone kojima se uređuje obrada i zaštita ličnih podataka.
- Za Agenciju je neprihvatljiva sadašnja praksa po kojoj javni organi zahtijevaju od Agencije da delegira predstavnika u razne komisije i radne grupe za izrade određenih propisa. U tom kontekstu treba imati u vidu i broj zakonodavnih organa u BiH.
- Ovo je posebno važno iz razloga što već imamo slučajeve da javni organi čije su obrade ličnih podataka bile predmet procjena Agencije i kao takve ocijenjene neprihvatljivim, pribjegavaju izmjenama zakona i na taj način nastoje legalizirati takvu obradu. To je svakako neprihvatljivo, jer pukim zakonskim propisivanjem ne znači da je ta obrada ličnih podataka ustavna i opravdana.

05. Da li Agencija ima aktivan odnos sa javnošću?

- Širenje znanja o zaštiti ličnih podataka u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od osnovnih instrumenata koji omogućavaju efikasnost rada svakog nadzornog organa koje se bavi zaštitom ličnih podataka. Upravo zbog te činjenice, u Agenciji je sistematiziran poseban Odsjek za odnose sa javnošću. Agencija preduzima aktivnosti na promociji prava koja proizlaze iz zaštite ličnih podataka, kao i o aktivnostima Agencije (konferencije za novinare, saopćenja za medije, brošure, službena web stranica i sl.).

06. Da li Agencija ima aktivan odnos sa nadzornim organima u inostranstvu?

- Cijeneći značaj međunarodne saradnje kao i obaveze koje iz iste proizlaze, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije sistematiziran je Odsjek za međunarodnu saradnju koji će na najbolji način odgovoriti svim obavezama sa elementom inostranosti.

3.4. Inspekcijski nadzori

Agencija je u izvještajnom periodu izvršila ukupno 111 (stotinu jedanaest) inspekcijskih nadzora, od toga 53 (pedeset tri) redovna, 57 (pedeset sedam) vanrednih, te 1 (jedan) revizijski inspekcijski nadzor.

3.4.1. Redovni inspekcijski nadzori

Redovni inspekcijski nadzori izvršeni su na osnovu Godišnjeg plana rada inspekcijskih nadzora. Godišnji plan inspekcijskih nadzora donosi se sa ciljem da bi aktivnosti u odnosu na ovo ovlaštenje usmjerili prema tačno određenim sektorima, a u cilju sagledavanja stanja u toj oblasti, počev od zbirke ličnih podataka koje vode ti kontrolori, do propisa koje primjenjuju. U ovoj godini planirani su redovni inspekcijski nadzori u oblasti zdravstva, što obuhvata javne i privatne zdravstvene ustanove, oblasti telekomunikacija, matičnim uredima, notarskim uredima, javnim ustanovama u čiju nadležnost spadaju penzijsko i zdravstveno osiguranje, zapošljavanje i posredovanje u zapošljavanju i obrazovanje, kao i drugim javnim organima izvršne vlasti na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

U 2013. izvršena su 53 redovna inspekcijska nadzora. Najveći broj izvršen je u javnom sektoru, i to 18 (osamnaest) nadzora u matičnim uredima, 12 (dvanaest) nadzora u notarskim uredima, 9 (devet)

nadzora u ustanovama za zapošljavanje, 6 (šest) nadzora u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama, 5 (pet) nadzora u ustanovama za socijalni rad, te 3 (tri) nadzora u telekom operaterima.

Nedostaci koji su utvrđeni prilikom inspekcijskih nadzora kod ovih kontrolora, najvećim dijelom odnose se na neispunjavanje obaveza propisanih Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 49/06, 76/11 i 89/11) (u daljem tekstu: Zakon), te obradu ličnih podataka koja nije u potpunosti u skladu sa propisima kojima je regulirana konkretna materija iz nadležnosti tih kontrolora. Stoga su svakom kontroloru naložene sljedeće upravne mjere:

- Da uspostavi i vodi evidenciju o zbirkama ličnih podataka koja sadrži osnovne informacije o svakoj pojedinoj zbirci ličnih podataka u skladu sa članom 13. Zakona i Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama ličnih podataka,
- Da donese propis s ciljem provođenja Zakona u skladu sa članom 11. stav (3) Zakona,
- Da donese Plan sigurnosti ličnih podataka kojim se određuju tehničke i organizacione mjere za sigurnost ličnih podataka u skladu sa članom 11. stav (4) Zakona i Pravilnikom o načinu čuvanja i posebnim mjerama tehničke zaštite ličnih podataka,
- Da uspostavi i vodi posebnu evidenciju o ličnim podacima koji su dati na korištenje trećoj strani i svrsi za koju su lični podaci dati u skladu sa članom 17. stav (5) Zakona, te da uspostavi i vodi evidenciju o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka u skladu sa članom 28. stav (4) Zakona.

Kako veći broj kontrolora kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor vrši obradu ličnih podataka putem video-nadzora, pored navedenih upravnih mjera koje su zajedničke za sve kontrolore, istim je naloženo da donesu odluku o obradi ličnih podataka putem video-nadzora u skladu sa članom 21a Zakona o zaštiti ličnih podataka ili da prekinu obradu ličnih podataka na takav način.

Inspekcijski nadzori u matičnim uredima

Matični uredi predstavljaju kontrolore čija je osnovna djelatnost vođenje matičnih knjiga, te druge aktivnosti u vezi sa matičnim knjigama. Inspekcijski nadzori su vršeni s ciljem provjere zakonitosti obrade ličnih podataka kada se vrši uvid u matične knjige, kada se izdaju izvodi i uvjerenja iz matičnih knjiga, te kada se evidentira vršenje naprijed navedenih radnji. Shodno zakonu, kojim je uređena oblast matičnih knjiga u entitetima, matični uredi vode četiri matične knjige o ličnim stanjima građana, i to matična knjiga rođenih, državljanstva, vjenčanih i umrlih, a izvodi i uvjerenja iz istih se mogu izdati na usmeni ili pisani zahtjev lica na koje se odnose podaci, njegovog punomoćnika ili člana njegove uže i šire porodice, usvojitelja ili staratelja. Ista lica imaju pravo uvida u matične knjige, kao i spise i rješenja na osnovu kojih je izvršen upis u matične knjige. Stoga je veoma značajno bilo utvrditi kome i na čiji zahtjev, matični uredi izdaju izvod iz matičnih knjiga ili uvjerenje o državljanstvu, te da li to evidentiraju radi mogućnost provođenja revizije izdavanja izvoda i uvjerenja.

Inspekcijskim nadzorima ustanovljeno je da matični uredi nisu uspostavili cjelovitu mogućnost revizijskog postupanja, jer se, u zavisnosti od ureda do ureda, ne može utvrditi koji zaposlenik je vršio obradu ličnih podataka u matičnim knjigama na način da je pristupao podacima i vršio uvid u iste bez daljih radnji obrade, kome i na čiji zahtjev je izdat izvod ili uvjerenje iz matičnih knjiga. Činjenica da zaposleni u matičnom uredu zbog posla koji obavljaju, imaju mogućnost pristupa matičnim knjigama i mogućnost uvida u lične podatke sadržane u istim, ne znači i da je svaki njihov pristup podacima pravno osnovan. Stoga je neophodno preduzeti sve potrebne mjere kako bi se spriječilo moguće nezakonito postupanje, pa i zloupotreba ličnih podataka iz matičnih knjiga.

Iako je matičnim uredima naloženo donošenje Plana sigurnosti, što podrazumijeva osiguranje svih segmenata adekvatne zaštite ličnih podataka pa i revizije, zbog značaja i utvrđenih nedostataka u

pogledu mogućnosti utvrđivanja obrade ličnih podataka u skladu sa principima obrade ličnih podataka, kao posebna mjera naloženo je osiguranje revizijskog postupanja.

Inspekcijski nadzori u Notarskim uredima

Kad su u pitanju notarski uredi, početkom 2013. Agencija je uputila dopise Notarskoj komori Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, kojim ih je informirala da su notari kao nosioci javne službe, kontrolori koji su dužni izvršiti Zakonom propisane obaveze. Prvim nadzorima je utvrđeno da notari nisu ispunili Zakonom propisane obaveze, te je rješenjima naloženo da se ti nedostaci otklone. Međutim, otklanjanje utvrđenih nedostataka je naišlo na određene probleme kod notara, tako da se Notarska komora Federacije Bosne i Hercegovine obratila Agenciji sa zahtjevom za pružanje stručne pomoći prilikom sačinjavanja propisa iz oblasti zaštite ličnih podataka i privremenom obustavom vršenja inspekcijskih nadzora u notarskim uredima. Ovakavom zahtjevu Agencija nije mogla udovoljiti zbog svojih nadležnosti utvrđenih Zakonom, ali i zbog činjenice da je u naprijed navedenom aktu već dala pojašnjenja u pogledu načina ispunjenja zakonskih obaveza, kao i kroz sama rješenja o inspekcijskom nadzoru. Nakon izvršenih 12 nadzora u Notarskim uredima, samo jedan notar je registrovao zbirke ličnih podataka, što ukazuje na nedovoljnu aktivnost notara i notarskih komora u pogledu ispunjenja zakonskih obaveza.

Inspekcijski nadzori u ustanovama za zapošljavanje

Ustanove nadležne za zapošljavanje su javne ustanove koje u skladu sa relevantnim zakonskim propisima imaju javna ovlaštenja u pogledu rješavanja o pravima radnika za vrijeme privremene nezaposlenosti, vođenje javnih evidencija i izdavanje uvjerenja u vezi sa nezaposlenošću. U vršenju ovih ovlaštenja ustanove za zapošljavanje obrađuju veliki obim ličnih podataka, koje ukazuju na socijalni status lica koje se nalazi u evidenciji nezaposlenih. Izvršenim inspekcijskim nadzorima u ovim ustanovama utvrđeno je neispunjavanje obaveza propisanih Zakonom, ali i određeni nedostaci u pogledu obrade ličnih podataka. Ti se nedostaci, prije svega, odnose na obradu ličnih podataka lica koja iz razloga utvrđenih relevantnim zakonima u oblasti zapošljavanja, treba da budu brisana iz evidencije nezaposlenih. Međutim, evidencija nezaposlenih predstavlja službenu evidenciju ustanovljenu zakonom, pa su ustanove dužne izdavati uvjerenja, odnosno druge isprave o činjenicama o kojima vode službenu evidenciju, u skladu sa podacima iz službene evidencije. Brisanjem podataka u evidenciji nezaposlenih onemogućava se izdavanje uvjerenja ili drugih isprava o činjenici da je konkretno lice bilo prijavljeno na evidenciju nezaposlenih u određenom periodu, potrebnih za ostvarivanje prava kao što je nastavljavanje korištenja prava na zdravstveno osiguranje pod zakonskim uslovima, oslobođanje od sudskih i administrativnih troškova postupka, pravo na inostranu penziju, kao i mnoga druga prava. U cilju prevazilaženja kolizije između zakonske odredbe da se brišu podaci lica koja ne ispunjavaju uslove da budu u evidenciji nezaposlenih i zakonske obaveze za izdavanje uvjerenja ili drugih isprava, rješenjima je nalagano da se ta lica brišu iz evidencije o nezaposlenim licima, s tim da se ista vode u pomoćnoj evidenciji sa manjim obimom podataka, odvojeno od evidencije nezaposlenih, što bi bilo privremeno rješenje, dok se zakonski ne regulira obrada ličnih podataka lica koja se brišu sa evidencije nezaposlenih.

Većina ustanova za zapošljavanje u Federaciji Bosne i Hercegovine je prikupljala obavještenja o prijavi u evidenciju prebivališta-boravišta u svrhu uvođenja lica u odgovarajuću evidenciju u oblasti zapošljavanja, dok su u Republici Srpskoj, u istu svrhu prikupljali kopiju lične karte. Međutim, odredbe Zakona o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine su jasne kada propisuju „Od državljana BiH može se tražiti kopija lične karte samo u postupku revizije ili prestanka državljanstva BiH i kada je to zakonom propisano.“, a da zakoni u oblasti zapošljavanja ne propisuju ovlaštenje, a samim tim ni obavezu prikupljanja kopije lične karte u svrhu uvođenja lica u

odgovarajuću evidenciju u oblasti zapošljavanja. Isto se odnosi i na prikupljanje obavještenja o prijavi u evidenciju prebivališta-boravišta, gdje Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica jasno propisuje da je lice koje se prvi put prijavljuje službi za zapošljavanje dužno je dati na uvid ličnu kartu i prijavu mjesta prebivališta ili boravišta. Iz navedenih razloga je naloženo da se više ne prikupljaju ova dokumenta od građana koja se prijavljuju u evidenciju nezaposlenih.

Specifično za JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, u odnosu na ostale ustanove za zapošljavanje, je da je isti obrađivao otisak prsta u svrhu kontrole prisustva na radu od zaposlenih u Zavodu. Otisak prsta spada u biometrijske podatke čija obrada je načelno zabranjena, osim u izuzetnim slučajevima. Kako je otisak prsta jedinstven identifikator svakog pojedinca koji se ne mijenja za života, obrada ovog ličnog podatka se treba svesti isključivo u nužnim situacijama. S druge strane, zakonodavstvo u oblasti radnog prava ne propisuje mogućnost ovakve obrade ličnih podataka radi kontrole prisustva na radu, koja se može ostvariti daleko manje invazivnim radnjama. Stoga je ovom Zavodu naloženo da prekine obradu biometrijskog podatka otisak prsta zaposlenih u Zavodu u svrhu kontrole prisustva na radu, te da izbriše biometrijski podatak otisak prsta zaposlenih prikupljen u navedenu svrhu. Do kraja izvještajnog perioda Zavod nije dostavio informaciju o izvršenju ove naložene mjere.

Inspekcijski nadzori u zdravstvenim ustanovama

U oblasti zdravstva, inspekcijski nadzori su započeti u 2012. što je nastavljeno i u izvještajnom periodu. Izvršeno je 9 nadzora, u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama čime je zaokružena jedna značajna cjelina. Utvrđeni nedostaci u 2013. su isti kao i u prethodnom periodu, pa se naložene upravne mjere neće posebno obrazlagati. Međutim, značajno je napomenuti da je, uporedo sa kontrolom obrade ličnih podataka u praksi, vršena je i analiza propisa iz oblasti zdravstva. Primjera radi, neprihvatljiva je trenutna praksa upisivanja dijagnoze ili šifre na potvrdi o privremenoj spriječenosti za rad koja se dostavlja poslodavcu. Poslodavcu je dovoljno da zna koliko će dugo radnik biti odsutan radi planiranja rada. S tim u vezi biće i aktivnost Agencije u toku 2014, a to je reguliranje načina obrade ličnih podataka kroz donošenje adekvatnih zakonskih i podzakonskih propisa.

Inspekcijski nadzori u ustanovama nadležnim za socijalni rad

U pogledu obrade ličnih podataka u ustanovama nadležnim za socijalni rad, osim neispunjavanja obaveza propisanih Zakonom, nisu utvrđeni specifični nedostaci u obradi ličnih podataka. Dakle, istima su naložene upravne mjere koje su zajedničke za sve kontrole, a koje su naprijed navedene.

Napominjemo da su u okviru ovog izvještajnog perioda donesena 2 (dva) rješenja, i to za Županijsku bolnicu Orašje i JU Kantonalnu bolnicu Goražde, s tim da su inspekcijski nadzori kod istih izvršeni u 2012.

Za 6 (šest) kontrolora kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor nisu donesena rješenja, ali su uočene očite nepravilnosti u pogledu obrade ličnih podataka za koje će biti naložene upravne mjere. Ti kontrolori su:

1. Općina Kiseljak – Matični ured,
2. Općina Široki Brijeg – Matični ured,
3. Opština Foča – Matični ured Brod na Drini,
4. BH Telecom d.d. Sarajevo,

5. Telekomunikacije Republike Srpske a.d. Banja Luka,
6. JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar.

3.4.2. Revizijski inspekcijski nadzori

U toku 2013. izvršen je samo jedan revizijski inspekcijski nadzor, i to u Uredu za veterinarstvo BiH – Agencija za označavanje životinja, u cilju provjere izvršenja upravnih mjera naloženih rješenjem inspektora Agencije. Naime, Rješenjem inspektora bilo je naloženo Uredu za Veterinarstvo Bosne i Hercegovine – Agenciji za obilježavanje životinja, da Plan sigurnosti ličnih podataka dopuni u smislu Pravilnika o načinu čuvanja i posebnim mjerama tehničke zaštite ličnih podataka. Revizijskim inspekcijskim nadzorom utvrđeno je da je naložena upravna mjera izvršena donošenjem Dopune Plana sigurnosti ličnih podataka.

3.4.3. Vanredni inspekcijski nadzori

Vanredni inspekcijski nadzori nisu obuhvaćeni mjesečnim planovima i isti predstavljaju radnju u postupku po prigovoru nosioca ličnih podataka ili po službenoj dužnosti, kada okolnosti konkretnog slučaja zahtijevaju provođenje inspekcijskog nadzora radi utvrđivanja činjenica i okolnosti značajnih za rješavanje tog postupka.

Izvršeno je ukupno 57 (pedeset sedam) vanrednih inspekcijskih nadzora, od čega 36 (trideset šest) u postupku po prigovoru, a 21 (dvadeset jedan) u postupku po službenoj dužnosti.

Najveći broj vanrednih inspekcijskih odnosio se na obradu ličnih podataka putem video-nadzora, ispravku podataka u matičnim knjigama, obrada jedinstvenog matičnog broja, te traženje na uvid lične karte. Međutim, više pojedinosti u vezi sa ovim inspekcijskim nadzorima obrađeno je u dijelu koji se odnosi na prigovore ili postupke po službenoj dužnosti, u zavisnosti od postupka u okviru kojeg je inicirano vršenje vanrednog inspekcijskog nadzora.

3.4.4. Žalbe kontrolora

Na rješenja inspektora donesena u postupku redovnog i vanrednog inspekcijskog nadzora kontrolor može izjaviti žalbu direktoru Agencije kao drugostepenom organu.

U izvještajnom periodu na rješenja inspektora izjavljeno je ukupno 8 (osam) žalbi od strane kontrolora, od kojih su 2 (dvije) žalbe na rješenja po redovnom inspekcijskom nadzoru, a 6 (šest) po vanrednom inspekcijskom nadzoru.

- a) U redovnom inspekcijskom nadzoru na rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama, izjavljene su sljedeće žalbe:
 1. Žalba JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona kojom je osporavana upravna mjera u vezi sa brisanjem ličnih podataka lica koja su odjavljena iz evidencije o nezaposlenima. Žalba je odbijena kao neblagovremena.
 2. Žalba Opštine Teslić koja se odnosila na rok za izvršenje upravnih mjera okončana je Zaključkom o obustavi postupka, jer je žalitelj povukao žalbu.
- b) U vanrednom inspekcijskom nadzoru na rješenje inspektora o naloženim upravnim mjerama, izjavljene su sljedeće žalbe:

1. Žalba Mercator BH d.o.o. Sarajevo se odnosila na osporavanje svih upravnih mjera naloženih rješenjem inspektora zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Rješenjem inspektora je Mercatoru BH d.o.o. Sarajevo zabranjeno da obrađuje JMB fizičkih lica – korisnika članskih „PIKA“ kartica, u svrhu ostvarivanja prava na popust pri kupovini, te je naloženo brisanje do tada prikupljenih JMB. Žalba je odbačena kao izjavljena od strane neovlaštenog lica.
2. Žalba Mercator BH d.o.o. Sarajevo se odnosila na pogrešnu primjenu materijalnog prava i pogrešno i netačno utvrđeno činjenično stanje. Rješenjem drugostepenog organa je poništeno prvostepeno rješenje, a žalba u cjelosti odbijena kao neosnovana.
3. Žalba Telekomunikacija Republike Srpske a.d. Banja Luka se odnosila na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primjenu materijalnog prava. Naime, rješenjem inspektora je zabranjeno da se putem Zahtjeva za zasnivanje pretplatničkog odnosa vrši prikupljanje i obrađivanje JMB korisnika telekomunikacionih usluga u svrhu provjere ranijih dugovanja i u svrhu vođenja parničnog i izvršnog postupka. Žalba je u cjelosti odbijena kao neosnovana.
4. Žalbe sudova sa područja FBiH, i to Općinskog suda u Goraždu, Općinskog suda u Travniku i Općinskog suda u Orašju, su se odnosile na naloženu upravnu mjeru da se u rješenjima o registraciji poslovnih subjekata obrađuju drugi lični podaci osim imena prezimena, pozicije i obima ovlaštenja ovlaštenih lica/zastupnika poslovnih subjekata, kao i da se izvrši brisanje ličnih podataka koji prelaze opisani obim a koji su objavljeni putem službene Internet stranice službenog glasnika u elektronskoj formi. U žalbama je navedeno da Agencija nije ovlaštena da u postupanjima sudovima, kao organima sudske vlasti, nešto „nalaže“ ili „zabranjuje“, kao i da sudovi postupaju u skladu sa postojećim Pravilnikom o upotrebi Glavne knjige registra u elektronskom obliku koji je donesen od strane Federalnog ministarstva pravde. Žalbe Općinskog suda u Goraždu, Općinskog suda u Travniku su odbijene kao neosnovane, dok je žalba Općinskog suda u Orašju odbačena kao neblagovremena.

U segmentu praćenja izvršenja naloženih upravnih mjera zabilježeno je 57 aktivnosti koje se odnose na sljedeće: održavanje sastanaka sa kontrolorima u cilju pojašnjenja načina izvršenja naloženih mjera; obavljenih telefonskih kontakata sa kontrolorima u cilju pojašnjenja načina izvršenja naloženih mjera, te sačinjavanja urgencija za dostavljanje odgovora o preduzetim mjerama naloženim rješenjem. Ove aktivnosti su u velikome doprinijele efikasnoj realizaciji naloženih mjera.

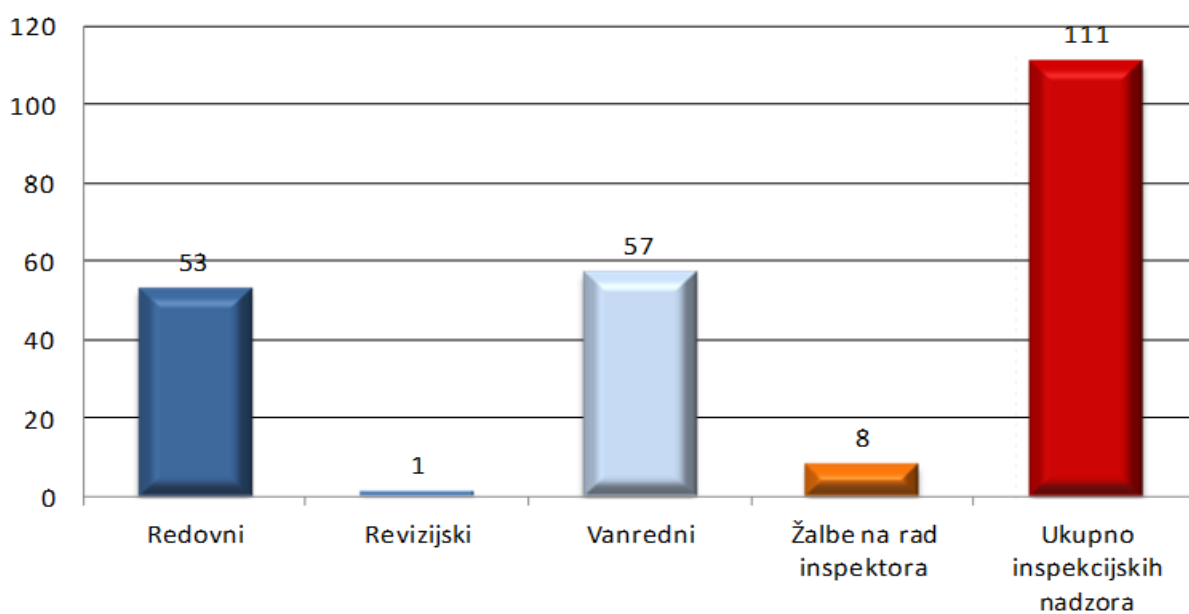
3.4.5. Usporedni podaci za 2009 – 2013

INSPEKCIJSKI POSLOVI					
	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupno	21	40	17	99	111
Redovni	21	15	12	34	53
Revizijski	0	21	1	2	1
Vanredni	0	4	4	63	57

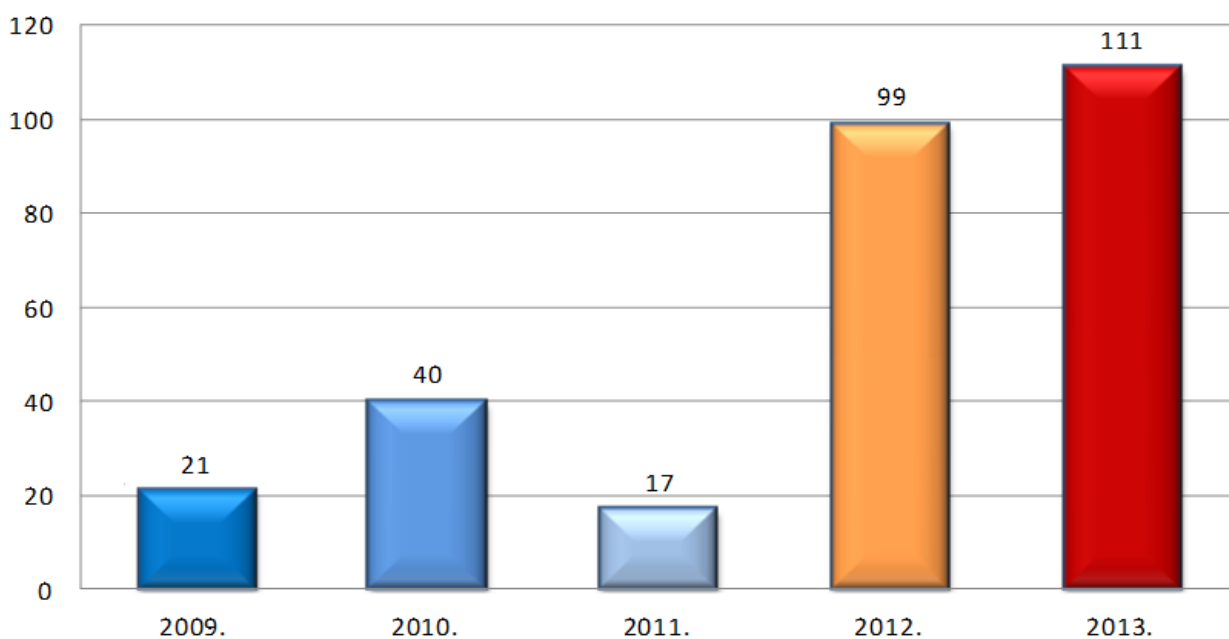
Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Vilsonovo šetalište broj 10.,
Tel/ Tel ++387 33 726 250, faks/ Faks 726 251

Žalbe na rješenja	3	3	2	14	8
-------------------	---	---	---	----	---

Obim inspekcijskih poslova u 2013.

Inspekcijski poslovi od 2009. do 2013.

3.5. Prigovori

U izvještajnom periodu zaprimljeno je 107 (stotinu sedam) prigovora nosilaca ličnih podataka. Protiv javnih organa podnesena su 73 (sedamdeset tri) prigovora, dok su 34 (trideset četiri) prigovora podnesena protiv drugih subjekata, kao što su banke, mikrokreditne organizacije, različiti privredni subjekti i fizička lica.

3.5.1. Rješavanje po prigovorima

Od ukupno 107 (stotinu sedam) podnesenih prigovora, u cjelosti je usvojeno 40 (četrdeset), a djelimično je usvojeno 9 (devet) prigovora. Takođe, 26 (dvadeset šest) prigovora je odbijeno, a 5 (pet) prigovora je odbačeno. U 11 (jedanaest) slučajeva, postupak pokrenut po prigovoru je obustavljen.

Najveći broj prigovora se odnosio na traženje dostavljanja uvjerenja o nekažnjavanju, uvjerenja da se ne vodi krivični postupak, kopiju lične karte i vozačke dozvole i prilaganje uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti uz prijavu na konkurs za prijem u radni odnos i to protiv sljedećih kontrolora: Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, Općinski sud u Sarajevu (dva postupka), Federalni zavod penzijsko invalidskog osiguranja, Ministarstvo stambene politike Kantona Sarajevo, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo (dva postupka), Ministarstvo zdravstva i socijalne politike Srednjobosanskog kantona, Nezavisni odbor Skupštine Tuzlanskog kantona, KJU Dom za djecu bez roditeljskog staranja Sarajevo, Univerzitet Zenica, JU Gimnazija „Bihać“ u Bihaću, O.Š. „Aleksa Šantić“ Perin Han, te JP „Komunalno“ d.o.o Breza. Rješavajući po ovim prigovorima doneseno je 13 (trinaest) rješenja kojima su prigovori uvaženi, 2 (dva) rješenja kojim je prigovor odbijen, u 2 (dva) slučaja doneseni su zaključci kojima se postupak obustavlja, jer su kontrolori otklonili uočene nepravilnosti u toku postupka.

Značajan broj prigovora bio je u vezi sa obradom jedinstvenog matičnog broja nosilaca ličnih podataka u različitim postupcima, među kojima najčešće u svrhu zaključivanja ugovora o pružanju usluga. U vezi sa JMB donesena su rješenja kojima se usvaja prigovor protiv JKP „Vitkom“ d.o.o Vitez, Raiffeisen bank d.d. Sarajevo, KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Sarajevo, JP Hrvatske telekomunikacije d.d Mostar i DID Celeritas BH d.o.o Mostar, Hypo Alpe – Adria – Bank d.d. Mostar zbog prikupljanja jedinstvenog matičnog broja i imena oca u postupku po žalbi na rad poslovnice banke, te Telinea“ d.o.o. Sanski Most zbog upisa jedinstvenog matičnog broja na pošiljci za otpremu pošte.

U jednom postupku po prigovoru doneseno je rješenje kojim je usvojen prigovor protiv Intesa Sanpaolo Banka d.d BiH zbog obrade ličnih podataka bez saglasnosti nosioca ličnih podataka. Naime, nosilac ličnih podataka je dao saglasnost za obradu ličnih podataka kao jemca potpisivanjem Ugovora o jemstvu o korištenju kreditne kartice „BAMCARD“ i kreditnom limitu za Ugovor o korištenju kreditne kartice „BAMCARD“. Nakon promjene procesora kreditne kartice Banka je zaključila novi glavni Ugovor o korištenju nenamjenskog kredita između Banke i korisnice kartice, dok sa podnosiocem prigovora Banka nije zaključila novi Ugovor o jemstvu, ali je nastavila obradu njegovih ličnih podataka kao jemca.

Nekoliko prigovora je riješeno u vezi sa objavljivanjem ličnih podataka na Internetu i na oglasnoj tabli stambene zgrade. Tako je doneseno rješenje kojim se usvaja prigovor protiv Udruženja turističkih vodiča Kantona Sarajevo, „Expiscor“ d.o.o. Sarajevo, te „Metal-export upravitelj“ d.o.o. Sarajevo.

U dva slučaja usvojeni su prigovori nosilaca ličnih podataka, jedan u cjelosti a drugi djelimično, protiv Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona 10 – Livno, zbog nezakonitog pristupa ličnim podacima koji se vode u evidencijama kod Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine.

Budući da su nezakonitost obrade ličnih podataka prikupljanjem dokumentacije u konkursnoj proceduri, kao i obrada jedinstvenog matičnog broja, bili obrađeni u Izvještaju Sektora za 2012, u ovom Izvještaju će se obraditi drugi značajni slučajevi koje je Sektor rješavao u postupku po prigovoru. Prije svega, to se odnosi na:

- ispravku podataka u matičnim knjigama,
- obradu ličnih podataka putem video-nadzora,
- obradu ličnih podataka u postupku izdavanja lične karte nosiocu ličnih podataka,
- objavu ličnih podataka na elektronskoj oglasnoj tabli suda,
- dostavljanje presuda putem elektronske table suda zbog nemogućnosti dostavljanja pisanog otpavka,
- obradu ličnih podataka studenata,
- traženje na uvid lične karte prilikom ovjeravanja zdravstvene knjižice, te
- objavu primanja iz budžeta javne ustanove.

Što se tiče prigovora koji su se odnosili na ispravku podataka u matičnim knjigama, isti su podneseni protiv: Ministarstva unutrašnjih poslova Hercegovačko-neretvanskog Kantona i Općine Čapljina, Grada Mostara, Općine Stari Grad Sarajevo, Općine Tuzla i Općine Lukavac. Od 5 (pet) podnesenih prigovora, u 3 (tri) slučaja doneseno je rješenje kojim se usvaja prigovor nosioca ličnih podataka, dok je u 2 (dva) slučaja, postupak obustavljen.

Prigovori zbog ispravke podataka u matičnim knjigama

Jedan od prigovora zbog ispravke podataka u matičnim knjigama, podnesen je protiv Općine Lukavac, Službe za opću upravu, privredu i društvene djelatnosti i Općine Tuzla, Službe za opću upravu i zajedničke poslove, zbog greške prilikom obrade ličnih podataka u matičnoj knjizi rođenih. U konkretnom slučaju, jedan matični ured je upisao netačan podatak o prezimenu podnositeljice prigovora u Izvještaju o zaključenju braka, koji je kao takav dostavio drugom matičnom uredu, radi upisa ovog podatka u matičnu knjigu rođenih. U cilju ispravke ovih grešaka matičnih ureda, podnositeljicu prigovora su uputili da pokrene postupak promjene imena. U provedenom postupku po prigovoru, što je bitno naglasiti, utvrđeno je da do greške nije došlo usljed postupanja podnositeljice prigovora, nego isključivo postupanjem matičara Općine Lukavac i Općine Tuzla prilikom obrade ličnih podataka.

Imajući u vidu obavezu kontrolora da obrađuju samo tačne i autentične lične podatke, te da iste isprave ukoliko se utvrdi da su netačni, jasno je da provjera i ispravka netačnih podataka nije obaveza podnositeljice prigovora, nego Općine Lukavac i Općine Tuzla, koji su u konkretnom slučaju kontrolori. Dakle, neprihvatljivo je prebacivanje tereta ispravke podataka na nosioca ličnih podataka zbog greške matičara, naročito ukoliko se uzme u obzir da se ne zahtijeva promjena imena ili prezimena, nego ispravka grešaka učinjenih od strane matičnih ureda prilikom obrade ličnog podatka.

Rezultat provedenog postupka je ispravka greške matičara u oba matična ureda po pravosnažnosti rješenja Općine Tuzla, o čemu su uredi obavijestili Agenciju.

Vrlo značajan je i prigovor nosioca ličnih podataka podnesen protiv matičnog ureda Općine Stari grad Sarajevo zbog obrade podataka o ličnom imenu u matičnoj knjizi rođenih. Nosilac podataka je uložio prigovor protiv matičnog ureda koji ga upućuje na postupak promjene ličnog imena zbog nesaglasnosti podataka u ličnom imenu upisanog u matičnoj knjizi rođenih i istog podatka upisanog u identifikacione dokumente. Prigovor nosioca podataka je usvojen, te je matičnom uredu naloženo da izvrši ispravku podataka o imenu. Naime, radilo se o ispravci jednog slova u imenu i to slova „č“ u slovo „ć“.

Podnosilac prigovora je lice u podmakloj životnoj dobi kojem je matični ured do spornog momenta cijeli život izdavao rodni list sa podatkom u ličnom imenu – prezimenu sa slovom „č“ kako je uostalom i porodično ime i svih njegovih članova porodice. Kako je podnosiocu prigovora cijelog života izdavan rodni list sa jednim podatkom različitim u odnosu na upis u matičnu knjigu, došlo je do nesaglasnosti svih dokumenata podnosioca prigovora u odnosu na matičnu knjigu rođenih.

U konkretnom slučaju na površinu je isplivao problem nerazlikovanja ispravke podataka u ličnom imenu u matičnoj knjizi rođenih i postupka promjene ličnog imena koji je propisan Zakonom o ličnom imenu. Iako Zakon o ličnom imenu propisuje da je promjena ličnog imena kada se mijenja i jedno slovo u imenu, ipak se promjenom imena ne može smatrati svaki zahtjev da se promjeni jedno slovo u imenu kada je došlo do greške, a posebno ako je lice koje je u pitanju imalo lične dokumente (ličnu kartu, pasoš ili vozačku dozvolu) sa jednim podacima u odnosu na podatke u matičnom uredu, i posebno kada građani, nosioci ličnih podataka, svojim radnjama nisu prouzrokovali ove nesaglasnosti podataka. Da ne bi bilo nedoumica, sasvim je jasno da se pod promjenom imena podrazumijeva kada se mijenja i jedno slovo u ličnom imenu i mora se zaštititi integritet postupka promjene ličnog imena, ali isto tako se mora vršiti i postupak ispravke greške u ličnom imenu. Neprihvatljivo je da se građani uvijek upućuju na postupak promjene ličnog imena, koji je puno zahtjevniji i skuplji, iako je u pitanju ispravka greške. Upravo, nerazlikovanje slučajeva promjene imena i ispravke greške u imenu dovodi do kršenja prava na privatnost nosilaca ličnih podataka.

U ovom i sličnim slučajevima posebno ističemo važnost principa autentičnosti i tačnosti ličnih podataka kojih su dužni da se pridržavaju svi kontrolori. Ovaj princip podrazumijeva da se moraju obrađivati tačni lični podaci i da je uvijek potrebno osigurati mogućnost da se utvrdi porijeklo ličnih podataka tj. njihova autentičnost.

Prigovor zbog obrade ličnih podataka putem video-nadzora

U pogledu prigovora u vezi sa obradom ličnih podataka putem video-nadzora značajno je istaći da je podneseno 5 (pet) prigovora i svi su riješeni na način da je doneseno rješenje kojim se u cjelosti ili djelimično usvajaju prigovori nosilaca ličnih podataka. Kontrolori protiv kojih su podneseni prigovori u vezi sa video-nadzorom su: Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata, Federalno ministarstvo finansija, JU „Osnovna muzička škola“ Ilidža, SZR Pekara „Zlatno zrno“ Bratunac, „G-petrol“ d.o.o Sarajevo, te Stambeni objekat u ulici Armije RBiH br. 17. Tuzla.

Ovom prilikom ćemo pojasniti slučaj obrade ličnih podataka putem video-nadzora u JU „Osnovna muzička škola“ Ilidža. Name, prigovor se odnosio na instaliranje video-nadzora koji direktoru škole služi kao sredstvo zastrašivanja, ucjenjivanja, pa čak i uručivanja pismenih opomena i predotkaza. U prigovoru je navedeno i da se direktor škole nije ustručavao i javno davati izjave o tome „da ima video-zapise o neradnicima u školi“, ali da se najgora zloupotreba video-nadzora desila postavljanjem snimka na Internet stranici <http://www.youtube.com>. U ovom slučaju izvršen je i

vanredni inspekcijski nadzor prilikom kojeg je utvrđeno da škola vrši video-nadzor u svrhu zaštite imovine škole, učenika, zaposlenika i posjetilaca škole, ali i da snimke koristi u svrhu kontrole zaposlenih. Direktor škole je snimak video-nadzora, a kojim je zabilježeno skidanje okvira oglasne ploče i odnošenja dokumenata objavljenih na oglasnoj ploči škole, pribavio na CD-u od firme koja je instalirala sistem i vrši njegovo održavanje. Isti je ostavio u zbornici škole, kako bi zaposlenici mogli pogledati navedeni događaj zabilježen kamerom, čime je omogućio neometani pristup CD-u, što je za posljedicu imalo objavljivanje snimka na Internet stranici <http://www.youtube.com>.

Osim što obrada ličnih podataka putem video-nadzora mora biti regulirana Odlukom o obradi ličnih podataka putem video-nadzora u skladu sa članom 21a Zakona, ukoliko takva obrada nije već regulirana zakonom, bitno je naglasiti i obavezu isticanja obavijesti o vršenju video-nadzora. Dakle, građani jasno moraju znati da se određeno područje snima, te kome se mogu obratiti za informacije u vezi sa video-nadzorom. Neprihvatljiva je situacija da je video-nadzor instaliran, ali da se ne zna čiji je i ko može da vidi snimke ili čak da ih dâ nekom trećem.

U kontekstu zaštite prava na privatnost, video-nadzor znači pribavljanje i pohranjivanje zvučnih, vizuelnih ili drugih zapisa iz praćenih mjesta gdje se kreću fizička lica, putem instaliranog sistema video-nadzora i to npr. formom pasivnog nadziranja prostora, pribavljanjem ciljnih snimaka (zabilježenih pokreta) ili na reportažni način. Obrada ličnih podataka putem video-nadzora predstavlja posebno invazivan i rizičan prodor u privatnost pojedinca budući da se na snimcima video-nadzora bilježe spontana ponašanja i navike. Iz toga razloga korištenje video-nadzora radi kontrole prisustva na poslu i izvršavanja radnih obaveza je prekomjerno, nesrazmjerno i predstavlja nepotrebno zadiranje u privatnost pojedinca, jer se kontrola prisustva na radnom mjestu može postići drugim sredstvima. Dakle, prilikom uspostave video-nadzora mora se voditi računa o dostojanstvu zaposlenih. Ljudsko dostojanstvo je osnovna pretpostavka ljudskih prava, nepovredivo je i mora se štiti i poštovati. Ljudsko dostojanstvo obavezuje čovjeka na ponašanje dostojno vlastitoga dostojanstva. Povelja osnovnih ljudskih prava EU štiti nepovredivost ljudskog dostojanstva. U glavi I Dostojanstvo, utvrđuje se kako je dostojanstvo temeljno vrijednosno i moralno ishodište koje se nalazi u fundusu vrijednosti EU. Uvažavajući navedeno, video-nadzor se u pravilu ne uspostavlja za kontrolu radnika. U iznimnim slučajevima, kada se kamere video-nadzora nalaze u radnom prostoru, a kada to zahtjeva vrsta poslova i zadataka koji se izvršavaju, kamere nisu usmjerene na radnika već na radni proces.

Prigovor zbog nezakonite obrade ličnih podataka u postupku izdavanja lične karte

Slučaj koji zasluhuje posebnu pažnju odnosi se na prigovor nosioca ličnih podataka protiv Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenja/Odjela za javni registar, zbog nezakonite obrade ličnih podataka u postupku izdavanja lične karte. Naime, u ovom slučaju podnosilac prigovora je kao građanin Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, podnio zahtjev za izdavanje lične karte. Odjeljenje je dostavilo Gradonačelniku Brčko distrikta, Zamjeniku gradonačelnika, Glavnom koordinatoru, Službeniku za etiku, Disciplinskoj komisiji, Apelacionoj komisiji, Evidenciji i Arhivi, podatke da je podnosilac prigovora podnio zahtjev za izdavanje lične karte, podatke iz zahtjeva, sve druge podatke nastale u postupku rješavanja po zahtjevu imenovanog, kao i to da je zaposlen u Kancelariji gradonačelnika. Na osnovu tih podataka, članovi Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine su podnijeli disciplinsku prijavu protiv njega kao državnog službenika. Zakon o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine nije propisao da se prilikom podnošenja zahtjeva za ličnu kartu evidentira podatak o zaposlenju državljanina Bosne i Hercegovine. To znači da Odjeljenje nije imalo zakonsko pravo ni obavezu da u postupku izdavanja lične karte, dostavlja lične podatke podnosioca prigovora instituciji u kojoj je zaposlen u svrhu pokretanja disciplinskog postupka, pa čak ni da ih obavještava da je podnosilac prigovora podnio zahtjev za izdavanje lične karte. Ovakvo

proizvoljno postupanje javnih organa je neprihvatljivo, kada znamo da je izdavanje lične karte pravo i obaveza svakog građanina koji ispunjava zakonom propisane uslove za to i nema nikakve dodirne tačke sa zaposlenjem.

Rezultat provedenog postupka je blokiranje ličnih podataka podnosioca prigovora obrađenih u svrhu pokretanja disciplinskog postupka koje je Odjeljenje prikupilo u postupku izdavanja lične karte podnosiocu prigovora, o čemu je obaviještena Agencija.

Prigovor zbog objavljivanja ličnih podataka maloljetnika na e-oglasnoj tabli suda

Prigovor maloljetne djevojčice, zastupane po ocu, podnesen je protiv Općinskog suda u Sarajevu, zbog objavljivanja spiskova sa ličnim podacima maloljetnih lica i podacima o njihovim sudskim postupcima koji se vode u Općinskom sudu u Sarajevu, na službenoj web stranici www.oss.ba. U provedenom postupku utvrđeno je da se na službenoj web stranici suda nalazi tabela „Raspored suđenja od 17.01.2013. – 18.01.2013.“ u kojoj je navedeno ime i prezime maloljetne podnositeljice prigovora, oznaka broja predmeta „Km“ i u rubrici „Radnja“ „PRIPREMNO ROČIŠTE“. Međutim, zabrinjavajuće je obrazloženje koje je Sud dao u vezi sa ovim slučajem, a to je da je „navodno sistem sam povukao te podatke“. Odredbe ZKP FBiH ukazuju da u postupku prema maloljetnicima postoje striktna zakonska pravila koja propisuju isključenje javnosti sa suđenja i procesna ograničenja u pogledu obavješćavanja javnosti. U ovom postupku osnovni principi, kao i princip javnosti prilagođeni su prije svega zaštiti ličnosti maloljetnika, te su svedeni na najmanju moguću i nužno potrebnu mjeru. Osim toga, svrha zbog koje sudovi, na osnovu ZKP FBiH, obrađuju lične podatke maloljetnika je vođenje krivičnog postupka zbog čega se ti podaci i ne smiju obrađivati nikako drugačije što bi bilo van okvira te svrhe. U vezi sa ovim slučajem, treba istaći i Preporuku Vijeća Evrope, Komiteta ministara zemljama članicama o medijskoj distribuciji informacija u vezi sa krivičnim postupcima REC(2003)13, koja sadrži principe vezane za medijsku distribuciju informacija o krivičnim postupcima. Tako, prema Načelu 8. – Zaštita privatnosti u kontekstu krivičnih postupaka koji su u toku: „Pri pružanju informacija o osumnjičenim, optuženim ili osuđenim licima, kao i ostalim učesnicima u krivičnom postupku, mora se poštovati njihovo pravo na zaštitu privatnosti u skladu sa članom 8. Konvencije. Posebna zaštita mora biti pružena maloljetnim i drugim ranjivim licima, kao i žrtvama, svjedocima i porodicama osumnjičenih, optuženih i osuđenih lica. U svakom slučaju, treba obratiti posebnu pažnju na štetne posljedice koje odavanje informacija koje omogućavaju njihovu identifikaciju može imati po lica navedena u ovom Načelu.“

Rezultat provedenog postupka je da je Sud donio Plan sigurnosti podataka kojim se određuju tehničke i organizacione mjere za sigurnost ličnih podataka u skladu sa članom 11. stav (4) Zakona o zaštiti ličnih podataka, o čemu je obaviještena Agencija. Isto tako, Sud je prestao da na službenoj web stranici www.oss.ba objavljuje lične podatke maloljetnih lica iz krivičnih postupaka koji se prema njima vode.

Prigovor zbog objavljivanja presuda na e-oglasnoj tabli suda, radi dostavljanja

Sličan prethodnom je i slučaj objavljivanja krivičnih presuda i drugih pismena donesenih u krivičnom postupku putem elektronske oglasne ploče sudova, u svrhu njihove dostave. Prigovor je upućen protiv Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine u vezi sa uvođenjem elektronske oglasne table na kojoj se objavljuju odluke iz kojih su vidljivi lični podaci koji se ne smiju objavljivati, kao što su jedinstveni matični broj, te drugi podaci kao što su imena lica oštećenih seksualnim deliktima.

Nesporno je da je procesnim zakonima utvrđena mogućnost objavljivanja pismena na oglasnoj tabli u slučaju da se zbog nepoznatog boravišta primaoca dostava ne može izvršiti na druge, uobičajene načine. Međutim, to ne znači da se može objaviti kompletan sadržaj pismena, bez ikakvih ograničenja kada su u pitanju lični podaci. I pored toga što zakoni dozvoljavaju mogućnost objave pismena, i dalje postoji zakonska obaveza zaštite ličnih podataka sadržanih u ovim pismenima, na način da se na elektronskoj oglasnoj tabli suda i dnevnim novinama ne objavljuje cjelokupan sadržaj pismena sa punim obimom ličnih podataka. Objavom kratkog sadržaja pismena sa ličnim podacima u dovoljnom obimu za ostvarivanje svrhe te objave ostvaruje se i zaštita privatnosti lica na koja se odnose ta pismena, a ujedno je ostvarena i svrha uredne dostave.

Kada je u pitanju dostava pismena u krivičnim stvarima, situacija je znatno složenija, pa je naložena potpuna obustava objave krivičnih presuda i drugih pismena donesenih u krivičnom postupku putem elektronske oglasne ploče suda. Činjenica je da je uvođenjem elektronske oglasne ploče data mogućnost pristupa ličnim podacima neograničenom broju lica, daleko većem krugu lica nego što je to slučaj kada se pismo, u cilju dostavljanja ističe na oglasnoj ploči suda. Činjenica je takođe da su daleko veće mogućnosti preuzimanja, izmjene sadržaja i trajnog pohranjivanja ličnih podataka sadržanih u pismenima, odnosno krivičnim presudama objavljenih putem elektronske oglasne table, dakle Interneta, nego prilikom njihove objave na oglasnoj ploči. Takođe, u pogledu objave krivičnih presuda i drugih pismena suda putem elektronske oglasne ploče neophodno je imati u vidu činjenicu da one sadrže i lične podatke lica koje su učesnici u krivičnom postupku, a kojima se ne vrši dostava pismena na ovaj način. U ovom slučaju mora se poštovati pravo na zaštitu privatnosti ovih lica. Posebna zaštita mora biti pružena maloljetnim i drugim ranjivim licima, kao i žrtvama krivičnih djela, svjedocima i porodicama osumnjičenih, optuženih i osuđenih lica. U svakom slučaju, treba obratiti posebnu pažnju na štetne posljedice koje objava na Internetu onih informacija koje omogućavaju njihovu identifikaciju može imati po ova lica. Visoko sudsko i tužilačko vijeće je privremeno obustavilo funkcionalnost elektronske oglasne ploče sudova, do iznalaženja najboljeg trajnog rješenja.

Prigovor zbog obrade ličnih podataka u vršenju upravnog nadzora

Značajan je bio i prigovor predstavnika Evropskog univerziteta studenata osnovnih studija I, II i III ciklusa iz Brčkog, a odnosi se na obradu ličnih podataka studenata prilikom ocjene rada Univerziteta, od strane Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenja - Odjela za obrazovanje. Naime, Odjeljenje je rješenjem naložilo Evropskom univerzitetu da mu, između ostalog, dostavi cjelokupne dosijee studenata u kopiji ili originalu, za šta su podnosioci prigovora smatrali da ti podaci o studenatima nemaju nikakav značaj za ocjenu rada Univerziteta, ali da se iz istih može utvrditi nacionalni sastav studenata, što predstavlja posebnu kategoriju podataka, čije je prikupljanje izričito zabranjeno odredbom člana 9. stav (1) Zakona. Nesporo je da, shodno relevantnim zakonskim odredbama, Odjeljenje može imati uvid u dokumentaciju visokoškolske ustanove, u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja i donošenja pravilne i zakonite odluke. Istovremeno, obaveza visokoškolske ustanove je da na zahtjev Odjeljenja u zahtijevanom roku dostavi sve tražene informacije i dokumente potrebne za izvršavanje njegovih dužnosti. Međutim, Zakonom o visokom obrazovanju nije u potpunosti propisana dokumentacija koju je visokoškolska ustanova dužna dostaviti Odjeljenju, potrebnu za izvršavanje njegove dužnosti, zbog čega je obaveza Odjeljenja da kao kontrolor ličnih podataka, obrađuje minimalan obim podataka koji je neophodan za ispunjenje konkretne svrhe. Odjeljenje može, u eventualnim slučajevima utvrđene nepravilnosti ili nezakonitosti, zadržati kopiju dokumenta kao dokaz u postupku na osnovu kojeg je donijelo odluku, a ne na način da unaprijed izuzima cjelokupnu predmetnu dokumentaciju u originalu ili kopiji i prije nego što je proveden postupak upravnog nadzora. Uzimanjem originala ili kopije personalnih dosijea studenata obrađuju se lični podaci u većoj mjeri i obimu nego što je potrebno, jer se otvara

mogućnost da se na taj način trajno dokumentuju svi navedeni podaci. Na ovaj način, u smislu zaštite prava na privatnost, stvara se neopravdan rizik od zloupotrebe ličnih podataka, imajući u vidu da se ista svrha može postići neposrednim uvidom u isti i sačinjavanjem zapisnika ili nekog drugog akta kojim će se konstatovati utvrđeno stanje. Osim što je pokrenut upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine zbog poništenja predmetnog rješenja, Agencija nema drugih saznanja o izvršenju naloženih upravnih mjera.

Prigovor zbog traženja na uvid lične karte prilikom ovjere zdravstvene knjižice

Prilikom ovjere zdravstvene knjižice u poslovnicama Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo od građana je tražena na uvid lična karta, u suprotnom, ne može se ovjeriti zdravstvena knjižica. Upravo zbog navedenog, Agencija je u jednom slučaju rješavala po prigovoru podnesenom protiv Zavoda. Shodno odredbama Zakona o ličnoj karti državljana Bosne i Hercegovine, državljanin može imati samo jednu ličnu kartu i nije dužan da je dâ na uvid ako to nije predviđeno zakonom, što svakako nije propisano u Zakonu o zdravstvenom osiguranju.

Kao osnov za ovakvo postupanje Zavod navodi Uputstvo o sadržaju i obliku zdravstvene legitimacije kojim je propisano da zdravstvena legitimacija važi uz ličnu kartu. Iako Uputstvo kao akt niže pravne snage od zakona, ne može biti valjan pravni osnov za traženje na uvid lične karte, istim je propisano da se zdravstvena legitimacija ovjerava prije korištenja zdravstvene zaštite, a da je zdravstvena ustanova dužna provjeriti identitet osiguranog lica koje traži zdravstvenu zaštitu i važnost, odnosno ovjeru zdravstvene legitimacije od strane Zavoda. Dakle, ni Uputstvom nije propisana mogućnost vršenja uvida u ličnu kartu prilikom ovjeravanja zdravstvene knjižice, nego korištenja zdravstvene zaštite. Ovdje je bitno istaći da se prilikom ovjeravanja zdravstvene knjižice ne koristi zdravstvena usluga, već provjerava ispunjenje uslova za korištenje besplatne zdravstvene zaštite. Rezultat provedenog postupka u konkretnom slučaju je prestanak traženja na uvid lične karte prilikom ovjeravanja zdravstvene knjižice od nosilaca ličnih podataka, ali je pokrenut upravni spor od strane Zavoda, u cilju poništenja rješenja Agencije kojim je zabranjeno naprijed navedeno postupanje.

Prigovor zbog otkrivanja podataka o plati

Jedan od prigovora koji je Agencija odbila kao neosnovan bio je u vezi sa iznošenjem podataka o neto plati podnositeljice prigovora na sastanku načelnika odjeljenja Kliničkog centra „Kasindo“ Istočno Sarajevo. Prigovor je podnesen protiv v.d. direktora kliničkog centra i bolničke službe. U provedenom postupku utvrđeno je da je v.d. direktor klinike na sastanku načelnika odjeljenja klinike iznio podatak o neto plati podnositeljice prigovora, ali da prigovor nije osnovan. Naime, treba imati u vidu činjenicu da je klinika javna ustanova, čiji je osnivač Republika Srpska iz čijeg budžeta se ista finansira. Plata i druge novčane isplate koje se finansiraju iz budžetskih sredstava smatraju se javnim podatkom i kao takve mogu biti objavljene ukoliko okolnosti svakog pojedinog slučaja to zahtijevaju, osim u dijelu koji je obuhvaćen ličnim faktorima svakog pojedinog lica. Prema tome, iznos osnovne plate zaposlenika iz koje su vidljivi podaci, a odnose se na procenat minulog rada, članarinu za sindikat, kredite, alimentaciju i druge obustave koje su specifične za konkretno fizičko lice, ne mogu biti javno dostupne bez ikakvih ograničenja.

Dakle, podatak o neto plati podnositeljice prigovora iznesen na stručnom kolegiju, štaviše, ne može se smatrati javnim iznošenjem neto plate bez ikakvog ograničenja, s obzirom da su sa visinom iste upoznati samo načelnici odjeljenja. S druge strane, treba uzeti u obzir i činjenicu da je podatak o visini neto plate iznesen na sastanku stručnog kolegija koji je praktično savjetodavni organ direktoru i da isti može razmatrati pitanja od zajedničkog interesa za funkcioniranje klinike i

unapređenja rada, prava i obaveza ljekara i ostalih zaposlenika, kao i druga pitanja za koja postoji interes i potreba. Kada se uzmu u obzir odredbe relevantnih propisa, može se zaključiti da novčane isplate koje se vrše u javnom sektoru, jesu informacije koje treba da budu dostupne i transparentne, osim ličnih karakteristika i opredjeljenja koja se odnose na pojedinca kao nosioca ličnih podataka. Upravo činjenica da je podnositeljica prigovora zaposlena u javnoj ustanovi iz čijih sredstava ostvaruje primanja i ostale naknade, ukazuje na to da ne može uživati pravo na privatnost u onoj mjeri koju Zakon o zaštiti ličnih podataka pruža nekim drugim licima, npr. u privatnom sektoru.

Napomena: Iz 2012. prenesno je 12 prigovora za koja su rješenja donesena u 2013.

3.5.2. Izvještaji o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka

U skladu sa članom 28. stav (4) Zakona propisano je da je kontrolor dužan podnijeti godišnji izvještaj o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka. Imajući u vidu da kontrolori ne izvršavaju ovu zakonsku obavezu, Agencija je državnim organima svih nivoa vlasti, zdravstvenim ustanovama, komercijalnim bankama, telekom operaterima i kontrolorima iz oblasti elektro-energetske djelatnosti uputila poziv da dostave izvještaje o tome da li su imali odbijenih zahtjeva nosilaca podataka.

Dostavljeno je 45 izvještaja kontrolora u oblasti zdravstva. Značajno je istaći da je primijećen veći stepen odgovornosti kod dostavljanja izvještaja od strane kontrolora iz manjih sredina kao što su Vlasenica, Šamac, Šipovo, Kozarska Dubica u odnosu na veće zdravstvene centre. Iz dostavljenih izvještaja proizlazi da je bilo 6 odbijenih zahtjeva nosilaca podataka.

Što se tiče drugih kontrolora kojima je upućen zahtjev za dostavljanje izvještaja, zaprimili smo kao povratne informacije 22 izvještaja institucija BiH, 42 izvještaja entitetskih, kantonalnih i općinskih organa uprave, ustanova i sudova, 3 izvještaja telekom operatera, 2 izvještaja elektroprivrede, 12 izvještaja komercijalnih banaka i 1 izvještaj mikrokreditne organizacije.

Iz dostavljenih izvještaja je vidljivo da ne postoji dovoljan stepen razumijevanja sadržaja zahtjeva te je npr. Porezna uprava FBiH dostavila izvještaj u kome su navedeni podaci o odbijenom pristupu podacima generalno, a ne izvještaj o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka.

Značaj dostavljanja godišnjih izvještaja o odbijenim zahtjevima nosilaca ličnih podataka je da se sagleda koliko kontrolori poštuju prava nosilaca podataka na informacije o tome koje podatke isti kontrolor o njemu posjeduje, s kim ih je eventualno razmijenio, koliko ih dugo ima obavezu čuvati i sl., te koliko sami nosioci podataka znaju da imaju pravo na te informacije. Isto tako, Zakonom su propisani uslovi kada kontrolor može odbiti zahtjev nosioca podataka na pristup njegovim ličnim podacima.

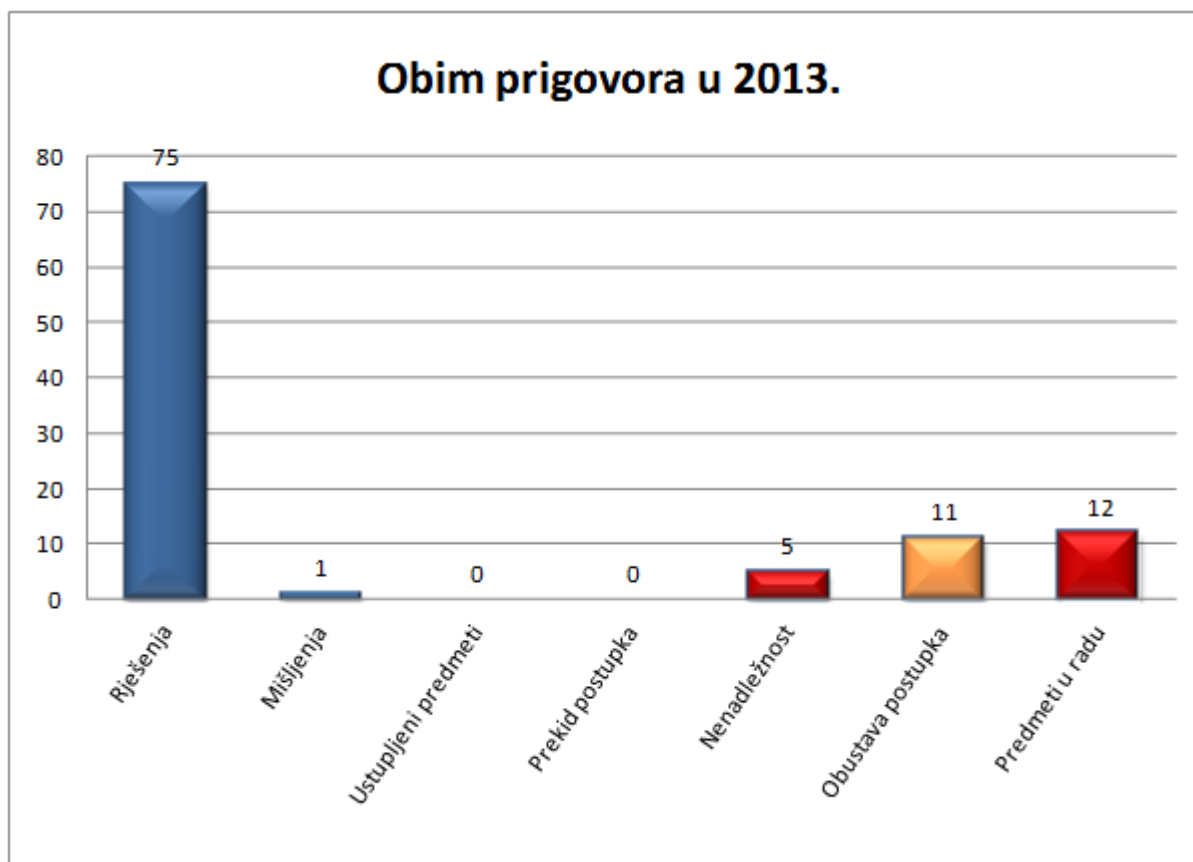
U skladu sa članom 28. stav (1) Zakona, kontrolor podataka nije dužan pružiti informaciju o obradi ličnih podataka niti omogućiti pristup ličnim podacima, ako bi se time mogla nanijeti značajna šteta legitimnim interesima sljedećih kategorija u Bosni i Hercegovini:

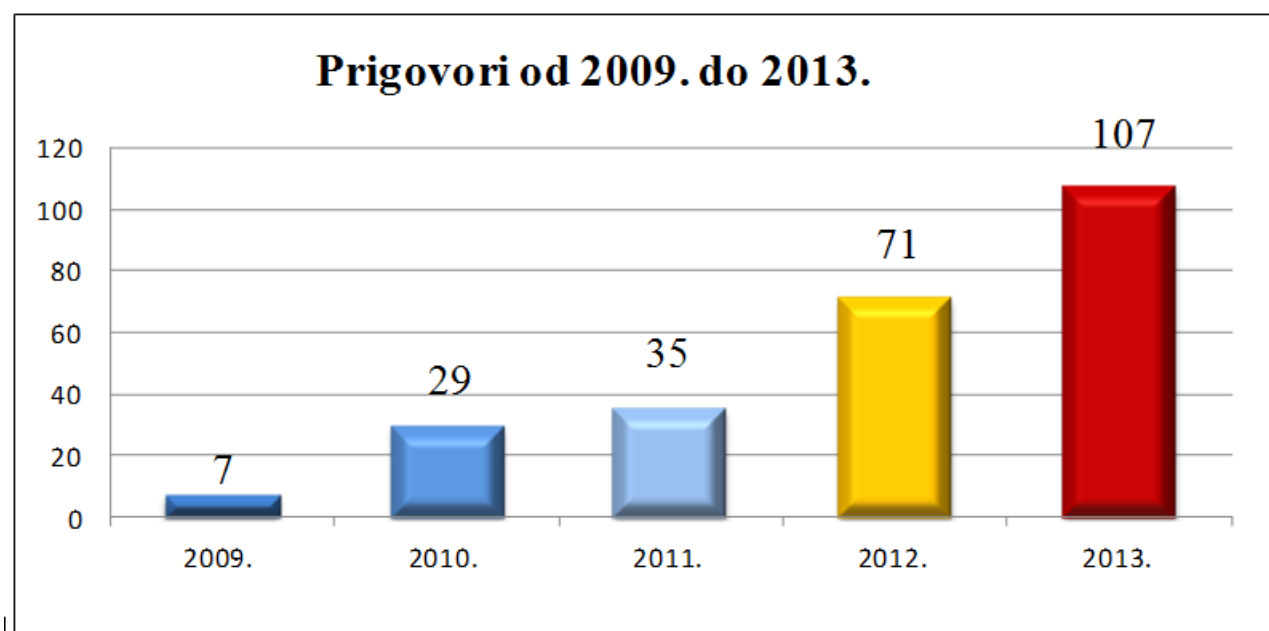
- a) državne sigurnosti;
- b) odbrane;
- c) javne sigurnosti;
- d) preventive, istrage, otkrivanja krivičnih djela i gonjenja izvršilaca, te povrede etičkih pravila profesije;
- e) važnim privrednim i finansijskim interesima, uključujući monetarna, budžetska i poreska pitanja;
- f) inspeksijskim i drugim kontrolnim dužnostima;
- g) zaštiti nosioca podataka ili prava i sloboda drugih.

- (2) Ovakva ograničenja dozvoljena su samo u mjeri u kojoj su potrebna u jednom demokratskom društvu u jednu od navedenih svrha.
- (3) Kontrolor podataka navešće razlog zbog kojeg je odbijen zahtjev za dostavljanje informacije nosiocu podataka o obradi njegovih ličnih podataka.

3.5.3. Uporedni podaci za 2009 – 2013

PRIGOVORI					
	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Ukupno prigovora</i>	7	29	35	71	107
<i>Rješenja</i>	7	17	23	55	75
<i>Mišljenja</i>	0	7	1	2	1
<i>Ustupljeni predmeti</i>	0	1	0	0	0
<i>Zaključak zbog prekida postupka</i>	0	0	4	1	0
<i>Zaključci zbog nenadležnosti</i>	0	0	2	7	5
<i>Zaključci zbog obustave postupka</i>	0	0	0	7	11
<i>Predmeti u radu</i>	0	1	5	2	12

3.6. Postupci po službenoj dužnosti

Agencija je u 2013. izvršila ukupno 34 postupka po službenoj dužnosti od čega 13 postupaka po službenoj dužnosti bez vršenja inspekcijskog nadzora.

3.6.1. Rješavanje po službenoj dužnosti

Najveći broj postupaka po službenoj dužnosti odnosio se na traženje i prikupljanje uvjerenja o nekažnjavanju, uvjerenje o nevođenju krivičnog postupka, ljekarskog uvjerenja, kopije lične karte i vozačke dozvole u konkursnoj proceduri. Jedanaest postupaka u vezi sa navedenim je vođeno prema Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine - dva postupka, Osnovnom sudu u Bijeljini, Zavodu za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Nezavisnom odboru za izbor i reviziju Skupštine Posavskog kantona, Nezavisnoj komisiji za izbor i reviziju Skupštine Hercegovačko – neretvanskog kantona, Komisiji za izbor i imenovanja Skupštine Posavskog kantona, JU Centar za socijalni rad Lukavac, JU Osnovna škola „Seonica“ Konjic, Privatnoj srednjoj školi s pravom javnosti „VERBUM“ Mostar, te Mikro kreditnoj fondaciji „Sunrise“ Sarajevo.

Isto tako, značajan broj postupaka po službenoj dužnosti odnosio se na nezakonito traženje kopije lične karte i obradu jedinstvenog matičnog broja u okviru različitih postupaka, pa je isti proveden u odnosu na osam kontrolora: Odjeljenje za javnu sigurnost Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, „Autoprevoz“ a.d. Banja Luka, „Central company“ d.o.o. Banja Luka, „Bočac turs“ d.o.o. Banja Luka, „ASA PVA“ d.o.o Sarajevo, „Mercator BH“ doo Sarajevo, Telekomunikacije Republike Srpske a.d. Banja Luka, Izvršna jedinica Istočno Sarajevo, te BH Telecom d.d. Sarajevo, Direkcija Zenica.

Tri postupka su provedena u vezi sa obradom ličnih podataka putem video-nadzora i to kod sljedećih kontrolora: Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine i The Club – Kerim Bičakčić. U dva slučaja postupak je obustavljen zaključkom, dok je Zavodu za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine zabranjeno da snima ulicu i prostor kojim se kreću prolaznici van službenog prostora Zavoda, te da obradu ličnih podataka putem video-nadzora regulira u skladu sa tom svrhom.

Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Vilsonovo šetalište broj 10.,
Tel/ Tel ++387 33 726 250, faks/ Faks 726 251

Dva postupka su se odnosila na obradu ličnih podataka ovlaštenih lica/zastupnika poslovnih subjekata u postupku registracije, te su donesena rješenja u odnosu na Općinski sud u Tuzli i Okružni privredni sud u Bijeljini.

Zakornost obrade ličnih podataka u bazi podataka kompanija i fizičkih lica sa prostora Balkana bio je predmet dva postupka po službenoj dužnosti, od kojih je jedan proveden u „Euroimpex-An“ d.o.o. Zavidovići, a drugi u „Artwork IT“ - Omerašević Arnes. Oba postupka su u radu.

U jednom postupku po službenoj dužnosti utvrđivala se zakonitost obrade biometrijskih podataka zaposlenih u JU Zavod za zaštitu zdravlja studenata Univerziteta u Sarajevu, u svrhu evidencije dolazaka na posao i odlazaka sa posla, te objave liste zaposlenika – privremeno spriječenih za rad zbog bolesti sa naznačenim periodom spriječenosti na oglasnoj tabli.

Predmet rješavanja u jednom postupku po službenoj dužnosti bilo je utvrđivanje zakonitosti obrade ličnih podataka učenika i nastavnog osoblja osnovnih i srednjih škola sa područja Kantona Sarajevo putem službene Internet stranice www.emis.edu.ba, u odnosu na Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo. Postupak još uvijek nije okončan.

U ovom dijelu izdavajamo dva rješenja koja su zbog specifičnosti problematike i važnosti poštovanja naloženih upravnih mjera od izuzetnog značaja za zakonitu obradu ličnih podataka.

Obrada ličnih podataka u toku Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013.

U prvom slučaju značajno je istaći da je na osnovu 15 prijava upućenih Agenciji od strane građana i Udruženja građana „Zašto ne“, pokrenut postupak po službenoj dužnosti u predmetu zaštite ličnih podataka prilikom popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013. Popis stanovništva je od velikog značaja za svaku državu, pa tako i Bosnu i Hercegovinu. Međutim, treba imati u vidu i da se prilikom popisa obrađuje ogroman obim ličnih podataka građana, koje je potrebno na adekvatan način zaštititi, a naročito podatke koji spadaju u posebnu kategoriju kao što je, na primjer, nacionalnost. Povjerljivost podataka podrazumijeva zaštitu u svakoj fazi popisa, počevši od upisivanja podataka u popisnice na terenu, zaštite podataka u popisnicama u daljem periodu. Ovo znači da građanima treba garantirati povjerljivost ličnih podataka, tako da će biti zaštićeni kao strogo povjerljivi od svih onih koji su zaposleni ili angažirani na popisu, a imaju pristup popisnom materijalu i ličnim podacima. Nesporno je da popisivači nakon dnevnog popisa popunjene popisnice nose kući, što upravo čini onu direktnu opasnost za povredu prava svakog popisanog građanina. To doprinosi povećanju bojazni građana da će doći do narušavanja njihove privatnosti, pa je nužno preduzeti mjere koje otklanjaju ili umanjuju njihovu bojazan.

Imajući u vidu obavezu kontrolora da donesu Plan sigurnosti i obavezu po Zakonu o popisu da se zaštita ličnih podataka osigura u skladu sa Zakonom, Agencija je naložila Agenciji za statistiku Bosne i Hercegovine, Federalnom zavodu za statistiku i Republičkom zavodu za statistiku Republike Srpske da preispitaju postojeće tehničke i organizacione mjere za sigurnost ličnih podataka koji se obrađuju prilikom popisa stanovništva, stanova i domaćinstava u Bosni i Hercegovini 2013. u cilju potrebe njihovog poboljšanja, što bi, u konačnici, trebalo rezultirati otklanjanjem sumnje u povredu prava na privatnost kod građana.

Nadalje, pravo na uvid u lične podatke za svakog građanina za koje je podatke dao drugi član domaćinstva proizlazi iz člana 27. Zakona koji propisuje da će kontrolor na zahtjev nosioca ličnih podataka ispraviti, izbrisati ili blokirati podatke za koje se utvrdi da su netačni ili da su pogrešno

navedeni ili obrađeni na drugi način koji je suprotan zakonu ili pravilima koji se odnose na obradu podataka. Nadalje, za pravo na uvid i ispravku ličnih podataka nebitna je činjenica gdje se popisnice nalaze, kod popisivača ili u prostorijama popisne komisije lokalne samouprave. Da li će vršenje uvida biti omogućeno odmah na licu mjesta ili u zakazano vrijeme, kao i druga proceduralna pitanja, stvari su koje su kontrolori trebali uspostaviti svojim procedurama. Kako bi kod građana bila otklonjena sumnja u zakonitost i ispravnost provođenja popisa u Bosni i Hercegovini, potrebno je da kontrolori na jasan i nedvosmislen način informiraju građane o njihovom pravu na ispravku, brisanje ili blokiranje podataka i, samim tim, na mogućnost vršenja uvida u popisnicu koja sadrži njihove lične podatke. S tim u vezi, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Federalni zavodu za statistiku i Republički zavod za statistiku Republike Srpske su upozoreni da građanima za koje su podatke dali članovi domaćinstva, kao i ostalim građanima koji osnovano posumnjaju u tačnost podataka, omoguće uvid u popisnicu koja sadrži njihove lične podatke.

Obrada jedinstvenog matičnog broja i kopije lične karte na osnovu podzakonskih akata

U drugom slučaju rješavano je u predmetu zaštite ličnih podataka u postupku davanja ovlaštenja fizičkim licima za izradu prostorno-planske dokumentacije, izradu tehničke dokumentacije, građenje, nadzor nad građenjem, reviziju tehničke dokumentacije. Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine donijela je Pravilnik o davanju ovlaštenja fizičkim licima za projektovanje, građenje, nadzor nad građenjem i reviziju projektne dokumentacije kojim je propisano da se uz zahtjev za izdavanje licence prilaže kopija lične karte ili kopija radne dozvole, te je propisana i obrada jedinstvenog matičnog broja lica koje podnosi zahtjev za licencu, odnosno lica kojem se izdaje licenca.

Homogenost pravnog sistema i hijerarhija propisa zahtijeva da ovaj Pravilnik, kao normativni akt niže pravne snage, bude u skladu sa zakonom na osnovu kojeg se donosi, kao i drugim zakonima. U konkretnom slučaju obrada jedinstvenog matičnog broja nije zakonom propisana, što znači da se ne može prikupljati jedinstveni matični broj od lica koja podnose zahtjev za licencu, niti upisivati u Registar licenci kao evidenciju o izdatim licencama, i konačno upisivati u licencu koja predstavlja pojedinačan upravni akt. Činjenica da je obrada jedinstvenog matičnog broja propisana Pravilnikom ne daje legitimitet takvoj obradi, jer Pravilnik nije u skladu sa relevantnim propisima.

Nadalje, ni propisivanje obrade jedinstvenog matičnog broja Zakonom o prostornom planiranju i građenju ne znači da je takva obrada u skladu sa principima obrade ličnih podataka, jer se svrha u koju se jedinstveni matični broj obrađivao može postići i bez obrade istog.

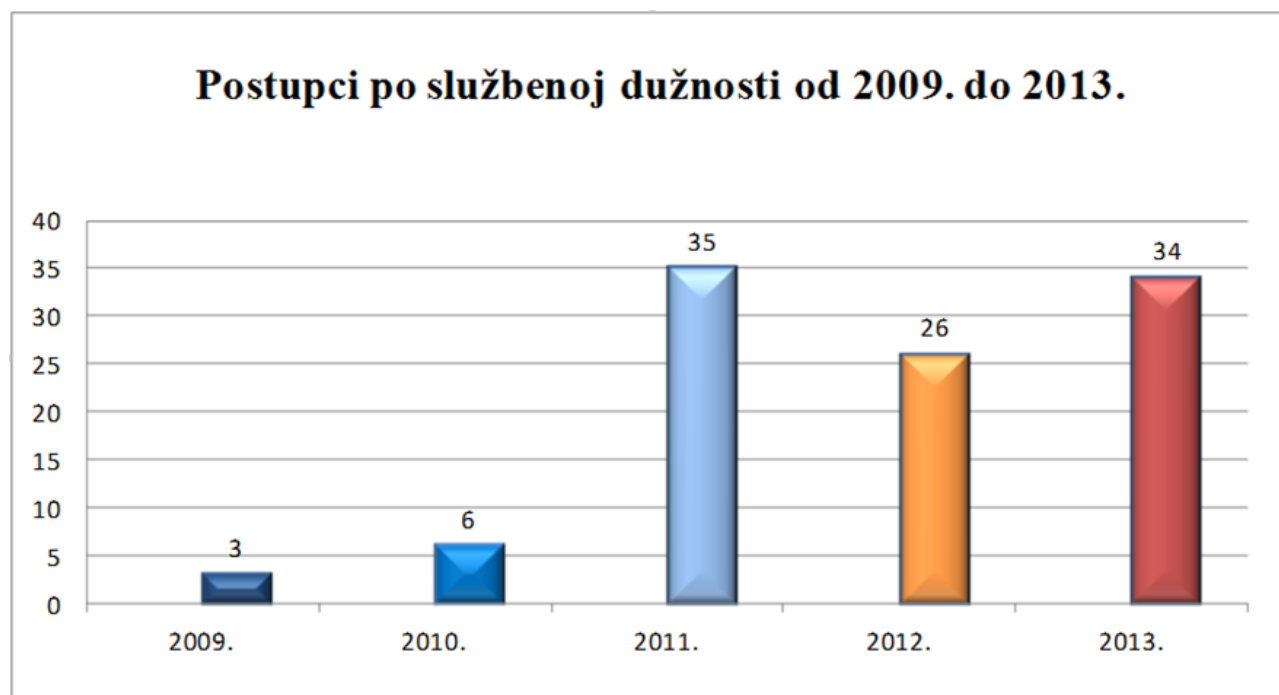
Lična karta predstavlja ispravu koja služi prvenstveno za identifikaciju, a potom i dokazivanje drugih činjenica upisanih u istu, što podrazumijeva i činjenicu državljanstva. Međutim, uzimanje kopije lične karte prevazilazi mjeru i obim obrade ličnih podataka, s obzirom da se identifikacija podnosioca zahtjeva i činjenica njegovog državljanstva može ostvariti i na druge načine koji su zakoniti i dozvoljeni. Lična karta sadrži mnogo više podataka od onih koji su potrebni za ostvarivanje svrhe u konkretnom slučaju. Štaviše, podaci navedeni u njima mogu biti lako iskorišteni, odnosno zloupotrijebljeni.

U vezi sa naprijed navedenim rješenjem zabranjeno je Odjeljenju za javnu sigurnost Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine da obrađuje jedinstveni matični broj fizičkog lica koje podnosi zahtjev i kojem se izdaje licenca, te je naloženo da blokira, izbriše i/ili uništi jedinstveni matični broj fizičkog lica kojem je izdata licenca; kao i da prikuplja kopiju lične karte fizičkog lica koje podnosi zahtjev za izdavanje licenci, pa je naloženo da uništi kopije ličnih karata prikupljene u postupku izdavanja licenci. Isto tako, naloženo je da inicira izmjene Pravilnika o davanju ovlaštenja

fizičkim licima za projektovanje, građenje, nadzor nad građanjem i reviziju projektne dokumentacije u smislu otklanjanja naprijed navedenog.

3.6.2. Uporedni podaci za 2009 – 2013

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI					
	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupno postupaka po službenoj dužnosti	3	6	35	26	34

3.7. Kažnjavanje – prekršajni nalozi

Tokom izvještajnog perioda izdato je 7 (sedam) prekršajnih naloga kako slijedi:

1. Dana 25.02.2013. izdat je prekršajni nalog kojim je izrečena novčana kazna u iznosu od 300,00 KM, načelniku Jedinice za profesionalne standarde Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, zbog neizvršavanja upravnih mjera naloženih rješenjem Agencije. Prekršajni nalog realiziran, uz 20,00 KM takse na ime prekoračenja roka za dobrovoljno plaćanje.
2. Dana 25.03.2013. izdat je prekršajni nalog kojim je izrečena novčana kazna u iznosu od 500,00 KM, ministru stambene politike Kantona Sarajevo, zbog prikupljanja ovjerene kopije lične karte i potvrde o mjestu prebivališta/boravišta od kandidata koji se prijavljuju na Javni poziv za utvrđivanje Liste kandidata koji mogu obavljati poslove predstavnika etažnih vlasnika. Prekršajni nalog realiziran.
3. Dana 04.12.2013. izdat je prekršajni nalog kojim je izrečena novčana kazna u iznosu od 1.000,00 KM, predsjedniku Uprave JP Hrvatske telekomunikacije d.d Mostar, zbog

neizvršavanja rješenja Agencije broj: UP1 03-1-37-7-22/12 od 02.04.2012. i nastavljnja kontinuiranog prikupljanja JMB fizičkih lica koja namjeravaju zasnovati pretplatnički odnos za korištenje telekomunikacionih usluga. Prekršajni nalog nije realiziran.

4. Dana 27.12.2013. izdat je prekršajni nalog kojim je izrečena novčana kazna u iznosu od 550,00 KM, direktoru JU Osnovna muzička škola Ilidža, zbog toga što nije donio Odluku koja sadrži pravila obrade ličnih podataka putem video-nadzora, što nije istakao obavijest o vršenju video-nadzora, te što snimke video-nadzora koristi suprotno svrsi zbog koje je isti uspostavljen. Prekršajni nalog nije realiziran.
5. Dana 27.12.2013. izdat je prekršajni nalog kojim je izrečena novčana kazna u iznosu od 500,00 KM, potpredsjedniku Upravnog odbora Mikrokreditne fondacije „Sunrise“ Sarajevo, zbog zahtijevanja i prikupljanja uvjerenja o nekažnjavanju od nosilaca ličnih podataka, u konkursnoj proceduri, što je suprotno relevantnim pravnim propisima. Prekršajni nalog je realiziran.
6. Dana 27.12.2013. izdat je prekršajni nalog kojim je izrečena novčana kazna u iznosu od 500,00 KM, direktoru Privatne srednje škole s pravom javnosti „VERBUM“ Mostar, zbog zahtijevanja i prikupljanja uvjerenja o nekažnjavanju od nosilaca ličnih podataka, u konkursnoj proceduri, što je suprotno relevantnim pravnim propisima. Prekršajni nalog nije realiziran.
7. Dana 30.12.2013. izdat je prekršajni nalog kojim je izrečena novčana kazna u iznosu od 500,00 KM, direktoru II Osnovne škole Široki Brijeg, zbog zahtijevanja i prikupljanja uvjerenja o nekažnjavanju od nosilaca ličnih podataka, u konkursnoj proceduri, što je suprotno relevantnim pravnim propisima. Prekršajni nalog nije realiziran.

3.7.1. Uporedni podaci za 2009 – 2013

PREKRŠAJNI NALOG					
	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupno prekršajnih naloga	0	0	1	10	7
Kontroloru	0	0	0	0	0
Odgovornom licu	0	0	1	6	6
Zaposlenom u kontroloru	0	0	0	2	1
Javni organ	0	0	1	4	5
Pravno lice	0	0	0	4	2
Fizičko lice	0	0	0	0	0

3.8. Upravni sporovi

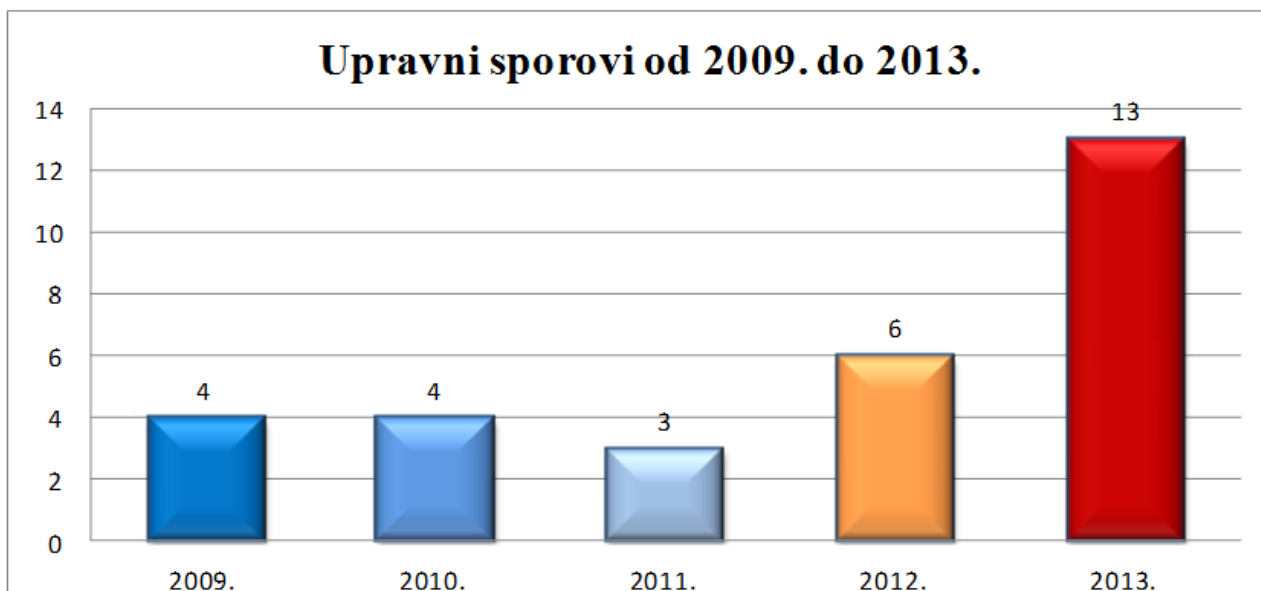
U izvještajnom periodu nije okončan nijedan upravni spor pokrenut pred Sudom Bosne i Hercegovine, protiv konačnih rješenja Agencije.

U toku 2013. pokrenuto je 12 (dvanaest) upravnih sporova koja se vode pred Sudom Bosne i Hercegovine protiv konačnih rješenja Agencije. Od ukupnog broja 7 (sedam) upravnih sporova je pokrenuto tužbom od strane javnog organa kao kontrolora, 2 (dvije) od strane pravnih lica kao kontrolora, te 3 (tri) od strane fizičkog lica.

Napomene radi, do kraja 2013. pred Sudom Bosne i Hercegovine pokrenuto je ukupno 30 (trideset) upravnih sporova od kojih je riješeno 10 (deset), dok je 20 (dvadeset) tužbi još uvijek neriješeno.

3.8.1. Uporedni podaci za 2009 – 2013

UPRAVNI SPOROVI					
	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupno upravnih sporova	4	4	3	6	13
Riješeno	4	4	2	0	0
Riješeno u korist Agencije	4	3	2	0	0
Neriješeno	0	1	1	6	13

3.9. Mišljenja

3.9.1. Stručna mišljenja Agencije

U izvještajnom periodu dato je 215 (dvije stotine petnaest) mišljenja po zahtjevima različitih kontrolora, ali i nosilaca ličnih podataka. Javnim organima data su 94 (devedeset četiri) stručna mišljenja, pravnim licima su data 23 (dvadeset tri), a fizičkim licima 98 (devedeset osam) stručnih mišljenja.

Najveći broj mišljenja, Agencija je dala u vezi sa sljedećim pitanjima obrade ličnih podataka:

- obrada jedinstvenog matičnog broja u svrhu zaključivanja ugovora,
- obrada ličnih podataka iz kaznene evidencije i izdavanja uvjerenja o nekažnjavanju, uvjerenja da se ne vodi krivični postupak i ljekarskog uvjerenja,
- obrada ličnih podataka u konkursnoj/oglasnoj proceduri,
- davanje podataka zaposlenih u javnim organima o njihovim primanjima,
- primanja javnih zvaničnika,
- korištenje kopije ličnih dokumenata u različitim postupcima (lične karte, pasoša i prijave prebivališta/boravišta),
- obrada biometrijskih podataka kao posebne kategorije ličnih podataka, najčešće otisaka prsta u svrhu kontrole prisustva na poslu,
- objavljivanje podataka o utvrđenom sukobu interesa,
- obrada ličnih podataka putem video-nadzora,
- objavljivanje ličnih podataka na Internetu i oglasnim tablama,
- davanje podataka iz medicinskog kartona i doznaka o privremenoj spriječenosti za rad u različite svrhe,
- dostavljanje ličnih podataka „LRC“ kreditnom birou od strane komunalnih preduzeća,
- obrada ličnih podataka od strane upravitelja u zgradama,
- dostavljanje ličnih podataka vijećnicima, delegatima i zastupnicima u općinama i skupštinama na različitim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, i dr.

U ovom dijelu izdvojicemo nekoliko mišljenja koja, zbog teme na koju se odnose, imaju veliki značaj, kako za one koji su tražili mišljenje Agencije, tako i za svakodnevne životne situacije nosilaca ličnih podataka. Ta mišljenja se odnose na:

- dostavljanje ličnih podataka Američkoj porzenoj upravi (IRS),
- objavljivanje informacija o utvrđenom sukobu interesa,
- objavljivanje liste primanja stotinu građana Federacije Bosne i Hercegovine sa najvišim ukupnim primanjima,
- objavljivanje podataka o poslovnim subjektima i obrtima u vezi sa vršenjem inspeksijskog nadzora,
- kopiranje pravosnažnih sudskih odluka u postupcima u kojima nije isključena javnost na osnovu zahtjeva trećih lica koja nisu stranke u postupku,
- obrada ličnih podataka u sudskim izvještajima objavljenim na službenim web stranicama pravosudnih organa Bosne i Hercegovine,
- postupanje po zahtjevima za pristup informacijama.

Dostavljanje ličnih podataka Američkoj porzenoj upravi (IRS)

Na zahtjev Volksbank BH d.d. Sarajevo dato je mišljenje u vezi sa zakonitošću prenosa ličnih podataka Američkoj poreznoj upravi (IRS) poreznih obveznika SAD, državljana SAD, te lica koja posjeduju zelenu kartu, a koja imaju otvorene račune u Banci, u skladu sa američkim Zakonom protiv utaje poreza, poznatim pod skraćenicom FATCA.

U mišljenju je naglašeno da se ovakav prenos ličnih podataka može vršiti samo onda kada je navedena radnja propisana Zakonom, uz saglasnost nosioca ličnih podataka ili u nekom od slučajeva koji dozvoljavaju obradu ličnih podataka bez saglasnosti. S tim u vezi, preporuka Agencije je da bi, ukoliko Banka ne može dobiti saglasnost nosioca podataka, u slučaju prenosa pojedinih ličnih podataka poreznih obveznika iz reda fizičkih lica i dostavljanja tih podataka poreznim vlastima u drugoj državi, za takvu radnju obrade morao da postoji odgovarajući pravni osnov utvrđen u Zakonu ili relevantnom međunarodnom sporazumu, te bi se dalja obrada i korištenje tih podataka mogla vršiti samo u svrhu određenu tim Zakonom ili međunarodnim ugovorom, odnosno sporazumom, kojim su definirane obaveze dostavljanja ličnih podataka inostranom poreznom organu, kao što je u ovom slučaju Američka porezna uprava. Ukoliko za prenos ličnih podataka, kao i dalje korištenje tih podataka, ne postoji pravni osnov, odnosno uporište u Zakonu ili relevantnim međunarodnom ugovoru, niti saglasnost nosioca podataka, a dalja obrada i korištenje podataka bi se nakon prenosa vršila u svrhu različitu od one za koju je obrada određena, takva obrada, sa stanovišta Zakona, ne bi bila dopuštena, a samim tim ni iznošenje ličnih podataka iz Bosne i Hercegovine.

S obzirom na zakonodavstvo i politike Evropske unije, bitno je napomenuti da je Radna grupa član 29. (the Article 29 Working Party), koja je ustanovljena pod Direktivom 95/46/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. oktobra 1995. o zaštiti pojedinaca u pogledu obrade ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka 21.06.2012, usvojila pismo za Direktorat za poreze i carinsku uniju (DG TAXUD) kojim se u konkretnom pitanju objašnjava zaštita ličnih podataka i iznošenje podataka u treće zemlje. Pismo se može preuzeti na sljedećem linku:

http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/other-document/files/2012/20120621_letter_to_taxud_fatca_en.pdf.

Objavljivanje informacija o utvrđenom sukobu interesa

Mišljenje koje se odnosi se na objavljivanje informacija o utvrđenom sukobu interesa, dato je Republičkoj komisiji za utvrđivanje sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske. U mišljenju je istaknuto da javni interes predstavlja sponu između Zakona o zaštiti ličnih podataka i Zakona o slobodi pristupa informacijama. S jedne strane, utvrđen javni interes je pravni osnov za davanje ličnih podataka, jer je isti iznad pojedinačnog, privatnog interesa. S druge strane, pravo na pristup informacijama pod kontrolom javnih organa ima za cilj da građani učestvuju u javnom životu na adekvatan način, što će, između ostalog, doprinijeti sprječavanju zloupotrebe javne administracije, sprječavanju korupcije i izgradnji profesionalne administracije, a što će biti garant osnovnim vrijednostima demokratskih društava kao što su, prije svega, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava i sloboda. Dakle, kada se radi o odlukama kojima je utvrđen sukob interesa, Republička komisija za utvrđivanje sukoba interesa u organima vlasti Republike Srpske, ne samo da može objaviti takvu odluku, nego bi i trebalo, što bi svakako bilo u duhu pravičnosti.

Objavljivanje primanja stotinu građana Federacije Bosne i Hercegovine sa najvišim ukupnim primanjima

Mišljenje koje zaslužuje posebnu pažnju odnosi se na objavu liste primanja stotinu građana Federacije Bosne i Hercegovine sa najvišim ukupnim primanjima, koje je dostavljeno Poreznoj upravi Federacije Bosne i Hercegovine. U mišljenju je naglašena nužnost razlikovanja između zaposlenih u privatnom sektoru i zaposlenih u javnom sektoru, te time i njihovih primanja. Bez sumnje, ne mogu se jednako tretirati prihodi ostvareni u privatnoj firmi čiji je vlasnik fizički ili drugi pravni subjekt, te koja je osnovana u cilju sticanja dobiti, i prihodi javnog organa koji je osnovala država ili druga političko-teritorijalna jedinica, u korist društvene zajednice. Za razliku od privatnog sektora, budžet u javnom sektoru donosi zakonodavna vlast i isti predstavlja plan prihoda i rashoda date političko-teritorijalne jedinice, te se između ostalog, bazira na principu transparentnosti. S obzirom da se javna budžetska sredstva formiraju iz poreza i drugih prihoda koje plaćaju građani, nesumnjivo je opravdano građane neposredno, ili posredstvom zastupnika i delegata, upoznati sa radom javnih organa i trošenjem budžetskih sredstava, što predstavlja jednu od osnovnih pretpostavki kontrole. Dakle, zaposleni u javnom organu su korisnici budžetskih sredstava, te stoga ne mogu uživati zaštitu na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka u onoj mjeri u kojoj se ta zaštita Zakonom osigurava fizičkom licu u privatnom sektoru ili nekim drugim „običnim“ životnim situacijama. Osim navedenog, podaci o primanjima zaposlenih u javnom organu ukazuju na način trošenja budžetskih sredstava, što preventivno može djelovati na nezakonite radnje ili korupciju tog javnog organa, te se stoga nesumnjivo može reći da je objavljivanje ovakve informacije u javnom interesu. Što se tiče ličnih podataka koji se odnose na zvanje i zanimanje, sa aspekta zaštite ličnih podataka nema smetnje da se isti podaci učine javnim, jer se time ne zadire u privatnost lica zaposlenih u javnom organu. Upravo je ovo jedna od situacija koju je Agencija pokušala da riješi kroz izmjene i dopune Zakona o slobodi pristupa informacijama.

Objavljivanje podataka o poslovnim subjektima i obrtima

Federalnoj upravi za inspekcijske poslove dato je mišljenje u vezi sa objavljivanjem podataka o poslovnim subjektima i obrtima u vezi sa vršenjem inspekcijskog nadzora. U mišljenju je navedeno da u okviru javnih podataka o poslovnim subjektima, sadržanih u rješenjima o registraciji, postoje i lični podaci ovlaštenih lica, odnosno zastupnika, ali s obzirom da je objavljivanje istih propisano Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, to ne postoje smetnje za njihovo objavljivanje od strane Federalne uprave za inspekcijske poslove. Dakle, objavljivanje podataka o nazivu, identifikacionom broju, tačnoj adresi poslovnog subjekta, tačnom

imenu i prezimenu ovlaštenih lica, obimu ovlaštenja i položaju u okviru istog (npr. društva sa ograničenom odgovornošću koje se bavi transportom nafte i naftnih derivata) predstavlja zakonom propisanu obradu javnih podataka, te u odnosu na istu ne postoje smetnje u pogledu Zakona o zaštiti ličnih podataka. Isto se odnosi i na javne informacije o registrovanim obrtima, sadržanih u Obrtnom registru. Dakle, obrada javnih podataka o registrovanim poslovnim subjektima i obrtima u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji se odnose na nazive, tačnu adresu i identifikacioni broj ne predstavlja obradu ličnih podataka fizičkih lica, te se shodno navedenom na iste podatke ne primjenjuju odredbe Zakona, dok je objavljivanje podatka o imenu i prezimenu ovlaštenog lica, odnosno vlasnika obrta, propisano zakonom usljed čega ne postoje smetnje u pogledu njihovog objavljivanja.

Kopiranje pravosnažnih sudskih odluka u postupcima u kojima nije isključena javnost na osnovu zahtjeva trećih lica koja nisu stranke u postupku

Osnovnom sudu u Doboju dato je mišljenje u vezi sa zahtjevima trećih lica koja nisu stranke u postupku, za kopiranje pravosnažnih sudskih odluka u postupcima u kojima nije isključena javnost. Naime, shodno Zakonu o slobodi pristupa informacijama, načelno sve odluke suda mogu biti učinjene dostupnim, pa i kopije presuda. U svakom slučaju će biti dostupne javnosti ukoliko se utvrdi da je saopćavanje informacija opravdano javnim interesom. Međutim, teško je zamisliti situaciju koja je opravdana javnim interesom da se javnosti učini dostupnim adresa stanovanja nekog lica, broj mobilnog telefona i slično, ali je sasvim opravdano i potrebno učiniti dostupnom sudsku odluku sa punim imenom i prezimenom osuđenog lica za krivična djela koja ne zastarijevaju, kao što su djela ratnog zločina uz potrebno redigovanje podataka o žrtvama zločina i slično. Osim krivičnih djela protiv čovječnosti, za koja se po Preporuci REC (2003)13 Odbora ministara u zemljama članicama o medijskoj distribuciji informacija u vezi sa krivičnim postupcima ne primjenjuju ograničenja u odnosu na to da li je u toku krivični postupak, te da li je izdržana kazna, za sva druga djela potrebno je u skladu sa ovom Preporukom voditi računa o težini djela, te proteku vremenskog perioda od izdržane kazne, radi reintegracije osuđenih lica u normalne društvene tokove.

Obrada ličnih podataka u sudskim izvještajima objavljenim na službenim web stranicama pravosudnih organa Bosne i Hercegovine

Kada je u pitanju obrada ličnih podataka u sudskim izvještajima objavljenim na službenim web stranicama pravosudnih organa Bosne i Hercegovine, a povodom različitih tumačenja mišljenja Agencije koje je dato u ranijem periodu i u toku ovog izvještajnog perioda, još jednom smo Visokom i sudskom tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine i Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine dostavili svoje mišljenje. Tako smo istakli da je neupitan javni interes da se učine dostupnim optužnica i presuda za krivična djela koje ne zastarijevaju po domaćem i međunarodnom pravu, te neka druga teška krivična djela, njihovim objavljivanjem na službenoj web stranici. Takođe smo istakli da je potrebno voditi računa o legitimnim interesima učesnika u postupku kao što su žrtve i svjedoci. Nadalje, pojašnjavajući naše aktivnosti u ranijem periodu u vezi sa ovom materijom smo istakli „Agencija je nastojala aktuelizirati navedenu problematiku u smislu iznalaženja najboljih i praktičnih rješenja i eventualno preduprijediti buduće povrede prava na privatnost lica, kao što je podnosilac prigovora“, što ni u kom slučaju ne bi trebalo da dovede do povrede drugih prava kao što je povreda prava na slobodu informiranja.

Postupanje po zahtjevima za pristup informacijama

Značajan broj predmeta Agencija je zaprimila u vezi sa rješavanjem konkretnih zahtjeva pristiglih javnim organima po osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama. Jedan od takvih slučajeva je i zahtjev za mišljenje Grada Banja Luka u vezi sa postupanjem po zahtjevima za pristup informacijama iz registra preduzetnika u svrhu vođenja sudskih postupaka radi naplate duga, kao i postupanja po zahtjevima za pristup informacijama koji se odnose na fotokopiranje i dostavljanje građevinskih dozvola. Međutim, zbog nenadležnosti Agencije da rješava po ovakvim zahtjevima, davana su uopćena mišljenja u vezi sa primjenom osnovnih principa u pogledu obrade predmetnih ličnih podataka propisanih Zakonom o zaštiti ličnih podataka, kada su u pitanju ovakvi zahtjevi. U ovom slučaju, Agencija je dala mišljenje da je dosadašnja praksa Grada bila ispravna u odbijanju zahtjeva za dostavljanje određenih ličnih podataka iz Registra preduzetnika, kao što su jedinstveni matični broj i adresa stanovanja preduzetnika, s obzirom da nije organ uprave nadležan za vođenje evidencije o ličnim podacima građana, nego je to u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske. U dijelu upita koji se odnosi na zahtjeve za fotokopiranjem i dostavljanjem građevinskih dozvola, bitne činjenice su podaci u vezi sa objektom, koji sam po sebi predstavlja dio urbanističke cjeline koju koriste i druga lica. Način plaćanja naknade za uređenje građevinskog zemljišta i rente je podatak koji se odnosi na izvršenje propisane obaveze i podrazumijeva uplatu sredstava koja predstavljaju budžetske prihode. Dakle, upravo ove činjenice upućuju na to da u postupku izdavanja građevinske dozvole investitori ne mogu uživati pravo na zaštitu privatnosti u pogledu obrade ličnih podataka u onoj mjeri u kojoj im Zakon to omogućava u nekim drugim životnim situacijama.

3.9.2. Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte

Agenciji su dostavljeni na mišljenje Nacrti i Prijedlozi:

1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, od strane Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine,
2. Zakona o elektronskom dokumentu, od strane Ministarstva komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine,
3. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine, od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
4. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o graničnoj kontroli, od strane Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine,
5. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodi pristupa informacijama, od strane Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine,
6. Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine od strane Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine,
7. Zakona o posredovanju u zapošljavanju, od strane Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo,
8. Zakona o uspostavi zbirnog registra nevladinih i neprofitnih organizacija u Bosni i Hercegovini od strane Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine,
9. Zakona o posredovanju u zapošljavanju, od strane Ministarstva za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo.

Na sljedeće Prednacrt zakona Agencija je dostavila odgovor da neće davati primjedbe, prijedloge ili sugestije, već će to učiniti nakon razmatranja Nacrta u skladu sa članom 31. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine:

1. Zakona o elektronskim komunikacijama, od strane Ministarstvu komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine,
2. Zakona o humanitarnim organizacijama Bosne i Hercegovine, dostavljeno Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.

Takođe, dostavljeni su na mišljenje i podzakonski akti, kako slijedi:

1. Odluka o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, od strane Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.
2. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima, od strane Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine,
3. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o centralnoj bazi podataka o strancima, od strane Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine,
4. Pravilnika o vođenju evidencija o sticanju i prestanku državljanstva Bosne i Hercegovine, od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine,
5. Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja individualnih izvještajnih obrazaca i drugih pomoćnih obrazaca za vođenje evidencija, kao i drugim pitanjima od značaja za individualne izvještajne obrasce i druge pomoćne obrasce, od strane Federalnog ministarstva zdravstva.

Drugi pravni akti koji su dostavljeni Agenciji na mišljenje su:

1. Nacrt zajedničke deklaracije Ministarstva komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva transporta, građevinarstva i urbanog razvoja Savezne Republike Njemačke o postupku zamjene vozačkih dozvola, od strane Ministarstva komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine.

U ovom dijelu izdvajamo nekoliko mišljenja datih na pojedine Nacrt Zakona, te Odluku o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Nacrt Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine

Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine dato je mišljenje na Prednacrt, a potom i na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama Bosne i Hercegovine, u vezi sa članom 2. i član 4. Nacrta Zakona.

Članom 2. Nacrta predloženo je da se u članu 10. stav (1) tačka c) brišu riječi: „ili da mu nije izrečena zatvorska kazna za krivično djelo učinjeno s umišljajem u skladu sa krivičnim zakonima u Bosni i Hercegovini“. Obrazloženje za predloženo pravno rješenje je da je na ovaj način izvršeno usklađivanje postojećeg teksta zakona sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka i sa odredbama člana 212. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine kojim je propisano da nikome nije dozvoljeno tražiti od građana da podnose dokaze o svojoj neusklađenosti, odnosno neosuđivanosti.

Imajući u vidu odredbe člana 212. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, Agencija je dala prijedlog da se jasno utvrdi i propiše koja vrsta krivičnih djela i koja visina kazne zatvora nije dosljedna za rad u institucijama Bosne i Hercegovine, jer nije prihvatljivo da radni odnos u institucijama Bosne i Hercegovine može zasnovati lice koje je osuđivano za bilo koju vrstu krivičnog djela nezavisno od visine kazne zatvora. Uvažavajući institut rehabilitacije i pravo svakog lica na resocijalizaciju, predloženo rješenje naročito nije prihvatljivo sa aspekta da je moguće zapošljavanje lica koje je povratnik u vršenju krivičnih djela, a naročito djela nedosljednih za rad u državnim organima. Takođe, zbog očite diskriminacije lica koja se tek prijavljuju na oglas za zasnivanje radnog odnosa i privilegovanost već zaposlenih, Agencija je predložila da se usklade odredbe člana 10. stav (1) tačka c) i član 66. stav (2) Zakona u cilju stvaranja jednakih uslova i

prava svih lica, bez obzira na to da li su već u radnom odnosu u državnom organu ili se namjeravaju prijaviti na oglas radi zasnivanja radnog odnosa.

Članom 4. Nacrta Zakona predloženo je da se iza člana 11. doda novi član 11.a koji glasi: „1. Poslodavac je dužan voditi Knjigu evidencije o zaposlenima i personalne dosjee zaposlenih, čiji će sadržaj i način vođenja biti propisan Uputstvom o sadržaju i načinu vođenja Knjige evidencije o zaposlenima i personalnih dosjeya. 2. Ministar pravde Bosne i Hercegovine će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti uputstvo iz stava 1. Ovog člana. „Obrazloženje za predloženo pravno rješenje je da bi se na ovaj način na jednom mjestu na brz i efikasan način mogli utvrditi kadrovski kapaciteti zaposlenih u instituciji, kao i status zaposlenih.

U vezi sa ovim prijedlogom Agencija je dala prijedlog da se u prelaznim i završnim odredbama propiše da će sa danom stupanja na snagu ovog Zakona prestati da važi Zakon o evidencijama u oblasti rada („Službeni list SFRJ“ br. 17/90 i „Službeni list RBiH“ br. 2/92 i 13/94), odnosno odredbe istog koje se odnose na evidenciju o zaposlenim radnicima. Jasno i nedvosmisleno propisati način obrade ličnih podataka u Knjizi evidencije i personalnom dosjeu (vrste ličnih podataka, da li se obrađuju automatski, ručno ili kombinovano, u koju svrhu, koji su rokovi obrade ličnih podataka, odnosno koliko dugo se čuvaju i slično).

Nacrt Zakona o elektronskom dokumentu

Ministarstvu komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine dato je mišljenje na Nacrt zakona o elektronskom dokumentu. U članu 13. stav (4) Nacrta zakona, predviđeno je da „Informacioni sistem koji se koristi u radnjama s elektronskim dokumentom mora imati odgovarajuću zaštitu ličnih i drugih podataka u skladu s odredbama zakona i drugih propisa koji uređuju zaštitu ličnih i drugih podataka.“ S obzirom da je u članu 11. stav (4) Zakona o zaštiti ličnih podataka propisana obaveza svim kontrolorima, odnosno obrađivačima, da sačine plan sigurnosti podataka kojim se određuju tehničke i organizacione mjere za sigurnost ličnih podataka, te su bliže propisani način čuvanja i posebne mjere tehničke zaštite ličnih podataka, kao i minimalan sadržaj Plana sigurnosti kojim bi se osigurali principi zaštite ličnih podataka u Pravilniku o načinu čuvanja i posebnim mjerama tehničke zaštite ličnih podataka, Agencija sugerira da predlagač Nacrta zakona još jednom preispita potrebu propisivanja odredbe člana 13. stav (4) Nacrta zakona sa aspekta njene svrsishodnosti.

Nacrt Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine

Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine dato je mišljenje na Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine. Primjedbe se odnose na novi član 8. Nacrta Zakona, kojim se uvodi novi član 146. Naime, istim je reducirana „treća strana“, te je sugerirano da se uskladi dodavanjem javnog organa koji ne treba da dokazuje legitimni pravni interes, nego da se u zahtjevu pozove na valjan pravni osnov u skladu sa zakonom utvrđenim nadležnostima. Propisivanje da lice na koga se podaci odnose ima pravo dokazivati legitiman pravni interes protiv prenosa podataka u postupku rješavanja zahtjeva za prenos podataka, može prouzrokovati probleme u radu organa. Stoga, smatramo da je prihvatljivija odredba kojom bi se propisalo ovlaštenje organu da odbije zahtjev ako se ne dokaže legitiman pravni interes ili ako postoji osnovana sumnja da će ti podaci biti zloupotrijebljeni. Korištenje pojma „prijemni organ“ predstavlja dodatan problem jer je isti u koliziji sa prethodnim stavovima. Stoga, Agencija je dala mišljenje da navedeni član nije u skladu sa principima obrade ličnih podataka.

Nacrt Zakona o graničnoj kontroli

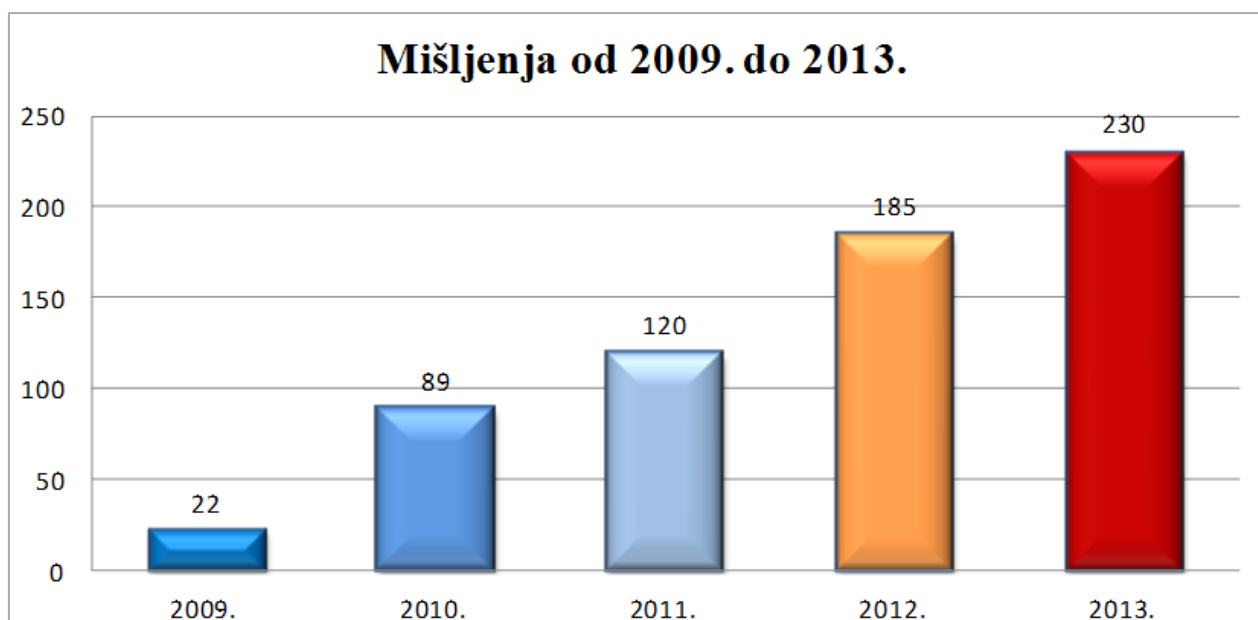
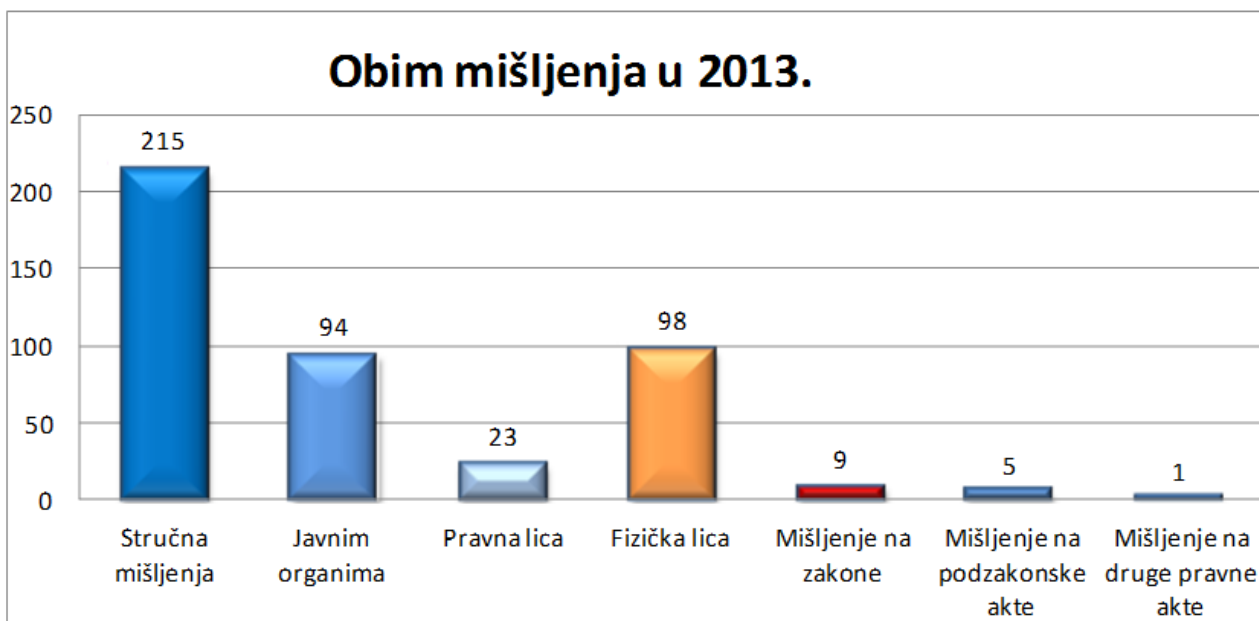
Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine dato je mišljenje na Nacrt Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o graničnoj kontroli. Mišljenje se odnosilo na novi član 21a Obaveze avioprevoznika, kojim se u Zakon o graničnoj kontroli prenosi Direktiva Vijeća 2004/82 EZ od 29. aprila 2004. o obavezi prevoznika da otkrivaju podatke o putnicima. Naime, u mišljenju je sugerirano da se ovaj član dopuni u smislu propisivanja obaveze avioprevoznika o dostavljanju podataka koji su obavezni, a ne najmanji obim podataka, kako norma ne bi bila neprecizna i ostavljala mogućnost prizvoljnosti da se pored propisanih podataka dostave i drugi podaci. Takođe, sugerirano je da se doda novi stav (6) kojim bi se nametnula obaveza avioprevoznicima da na prikladan način informiraju putnike o dostavi njihovih podataka. Time bi se potpuno uskladio predmetni zakon sa Direktivom. Isto tako, mišljenje se odnosilo i na ovlaštenje za vođenje evidencija, te pojmovno određivanje izraza „detaljna granična provjera“, kako bi se izbjegla mogućnost njegovog proizvoljnog tumačenja, što može dovesti do problema prilikom vođenja navedenih evidencija.

Odluka o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je pripremilo Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Izmjena Poslovnika je predviđeno pribavljanje mišljenja Agencije na prijedloge propisa, kojima se regulira obrada ličnih podataka, prije dostavljanja tog propisa Vijeću ministara Bosne i Hercegovine. Agencija je dala svoje mišljenje na navedeni Prijedlog, u kojem je istakla da nema primjedbe na Prijedlog Odluke.

3.9.3. Uporedni podaci za 2009 – 2013

MIŠLJENJA					
	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupno	22	89	120	185	230
Stručna mišljenja	22	89	117	181	215
Javnim organima	14	47	44	56	94
Pravnim licima	6	14	19	41	23
Fizičkim licima	2	28	51	84	98
Mišljenje na zakone	0	0	3	3	9
Mišljenje na podzakonske akte	0	0	0	0	5
Mišljenje na druge pravne akte	0	0	0	1	1

3.10. Glavni registar

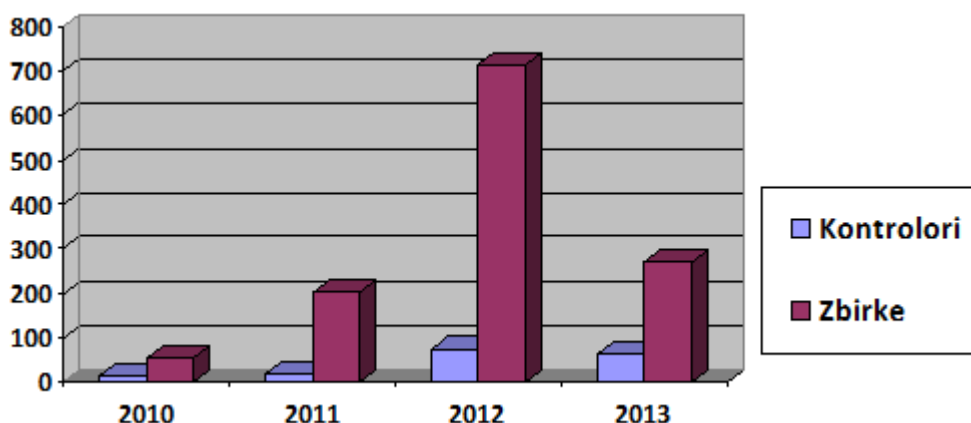
Glavni registar predstavlja elektronsku evidenciju osnovnih podataka o zbirkama koje vode kontrolori i ima za cilj da nosioce podataka informira koje lične podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjuje i objavljuje, na koji način i nastaje Glavni registar.

Ujedno, Glavni registar pruža mogućnost Agenciji za sagledavanje i analizu koje vrste podataka su sadržane u zbirkama ličnih podataka kontrolora u određenoj oblasti.

Registracija kontrolora je obaveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke ličnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke ličnih podataka sa informacijama o zbirci ličnih podataka propisanim članom 13. Zakona. Način ispunjavanja ove obaveze propisan je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 52/09).

U sljedećoj tabeli je prikazan broj kontrolora i zbirki upisanih u Glavni registar za svaku godinu. Isto je predstavljeno i grafički.

REGISTRACIJA						
	2009	2010	2011	2012	2013	Ukupno
Kontrolori	0	14	19	76	66	175
Zbirke ličnih podataka	0	55	205	713	270	1243

Od osnivanja do kraja 2013. u Glavni registar je upisano 175 kontrolora i 1243 zbirke ličnih podataka.

U odnosu na prethodnu godinu u 2013. je upisano za 10 kontrolora manje. Takođe, upisano je i 443 zbirke manje.

Velika razlika u broju upisanih zbirki je zbog toga što je nekoliko kontrolora upisanih u 2012. prijavilo više od po 50 zbirki. Tako je u 2012. samo 5 kantonalnih MUP-ova, zajedno sa Policijom Brčko distrikta BiH, prijavilo oko 300 zbirki.

U 2013. u prosjeku su bile približno 4 zbirke po jednom kontroloru, dok je u 2012. po jednom kontroloru bilo približno 9 zbirki.

3.11. Informacioni sistem

Agencija je u toku 2013. počela sa korištenjem resursa sistema „e-vlade” Generalnog sekretarijata Vijeća ministara („e-vlada“). Svi računari su povezani na sistem „e-vlade”. O korištenju sistema potpisan je Sporazum o pružanju Internet usluga i servisa „e-vlade“ između Generalnog sekretarijata Vijeća ministara i Agencije.

Kako se prelaskom na sistem „e-vlade” značajno promijenila logika funkcioniranja Lokalne računarske mreže, kreirani su potrebni dokumenti: Informacioni sistem Agencije, Lokalna računarska mreža – grafički prikaz i Procedura za dodavanje korisnika i računara i drugih uređaja i opreme u informacioni sistem Agencije. Krajem avgusta je počela implementacija Sporazuma, a službenici IT odsjeka su postepeno podešavali računare, servere, printere i slično i iste povezivali na sistem „e-vlade”.

U toku 2013. Agencija je nabavila jedan desktop računar i dva laptopa. Zajedno sa kupljenim računarima kupljen je i instaliran odgovarajući operativni sistem. U skladu sa Odlukom o standardizaciji korisničkog softvera u institucijama Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Odlukom o upravljanju softverskom imovinom u upotrebi u institucijama Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Agencija je potrebne licence Microsoft Office-a nabavljala od Ministarstva komunikacija i transporta. U skladu sa navedenim odlukama, zbirne informacije o korištenom softveru Agencija je dostavila Minsitarstvu. Instaliranje antivirusne zaštite je osigurano kroz sistem „e-vlade”.

U cilju održavanja IS Agencije kontinuirano se daje podrška zaposlenima, vrši redovan fizički pregled server sobe i prostorije za telefonsku centralu, provjerava rad lokalne računarske mreže, te prati funkcioniranje web sajta Agencije, baze Glavnog registra, File servera, Interne baze, antivirusnog softvera, i slično. Periodično se kreira kopija File servera i Glavnog registra kao i Interne baze na prenosivi medij i na hard disk, servisiraju se računari i druga oprema, planiraju nabavke računara, te testiraju i instaliraju potrebni programi.

Interna baza Agencije je puštena u funkciju 2012. i sadrži module: Inspekcija, Prigovori i Mišljenja. Svi službenici su dužni da u Internu bazu unesu podatke o poslovima koji su vezani za inspekcije, prigovore i mišljenja. Upisivanjem ovih podataka u bazu isti postaju dostupni i drugim službenicima koji imaju pravo pristupa. Osim toga, moguće je izvršiti statističke preglede kao što su zbirni pregled po službenicima i datumu, te pregledi po npr. predmetu inspekcije, vrsti nadzora, predmetu prigovora, podnosiocu prigovora, pokrenutom upravnom sporu, predmetu mišljenja i slično. U Internu bazu su do kraja 2013. upisani podaci za 249 inspekcija, 525 mišljenja i 245 prigovora.

3.12. Javnost rada i saradnja sa medijima

Širenje znanja o zaštiti ličnih podataka u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od osnovnih instrumenata koji omogućavaju efikasnost rada svakog nadzornog organa koji se bavi zaštitom ličnih podataka. U granicama minimalnih kapaciteta, Agencija je uložila maksimalan napor na promociji zaštite ličnih podataka u Bosni i Hercegovini kroz različite vidove saradnje sa štampanim i elektronskim medijima, kao što su saopćenja za javnost, web stranica Agencije, informativni materijali, pres konferencije, te drugi različiti vidovi promocije, da bi im bile pružene potrebne informacije o radu Agencije i preduzetim aktivnostima, u cilju promocije prava koja proizlaze iz zaštite ličnih podataka.

Povodom obilježavanja evropskog Dana zaštite podataka 28. januara Agencija je organizirala pres konferenciju na kojoj je prezentirana zaštita ličnih podataka, rezultati rada Agencije, te dati odgovori na pitanja novinara. U sklopu konferencije učenicima srednjih škola u BiH koji su osvojili prva tri mjesta na Državnom literarnom konkurs na teme o zaštiti ličnih podataka u organizaciji Agencije uručena su priznanja i osvojene nagrade. Kao i protekle godine, u cilju informiranja javnosti o zaštiti ličnih podataka i privatnosti, Agencija je i ove godine organizirala „Dan otvorenih vrata“ za studente Pravnih fakulteta Sarajevo i Pale, Fakulteta političkih nauka Sarajevo i Fakulteta

kriminalistike, kriminologije i sigurnosnih studija Sarajevo. Predstavnic Agencije održala je predavanje studentima o primjeni Zakona o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini.

Povodom obilježavanja evropskog Dana zaštite podataka članovi Zajedničke komisije za ljudska prava, prava djeteta, mlade, imigraciju, izbjeglice, azil i etiku bili su u zvaničnoj posjeti Agenciji. Na sastanku su razmotrene mogućnosti uspostavljanja buduće saradnje, a članovi Zajedničke komisije informirani su o aktivnostima, planovima i kapacitetima Agencije.

U toku izvještajnog perioda, objavljeno je devet saopćenja za javnost o značajnim događajima i temama, kao i 18 izjava datih pisanim i elektronskim medijima, te pismeni odgovori na upite novinara. Putem pretraživanja informacija koje se tiču problematike zaštite ličnih podataka obrađenih u sredstvima javnog informiranja i na Internetu, u izvještajnom periodu, pronađeno je 187 članaka.

Na web stranici Agencije na tri zvanična jezika i na engleskom jeziku, objavljeno je: pet mišljenja, dva rješenja, osam saopćenja za javnost, četiri teksta vezana za aktuelnosti u polju zaštite ličnih podataka, 10 tekstova u vezi sa aktivnostima Agencije, tri prvoplasirana literarna rada u sklopu konkursa za najbolji literarni rada u srednjim školama Bosne i Hercegovine, dva međunarodna propisa, Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u BiH za 2012, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Agencije, Izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije, te obrasci u sklopu Pravilnika o provođenju Zakona o zaštiti ličnih podataka u BiH.

3.13. Help desk

Osnovna svrha uspostavljanja HELP DESK-a je da fizička lica i zainteresirani pravni subjekti mogu putem kontakt telefona postaviti konkretna pitanja iz oblasti zaštite ličnih podataka. Putem kontakt telefona zaprimljeno je 467 upita od strane fizičkih i pravnih lica i svima je pružen odgovor ili savjet.

Najveći broj upita se odnosio na način dostavljanja izvještaja o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka, registraciji kontrolora, prenosu podataka u inostranstvo, načinu davanja saglasnosti za obradu ličnih podataka koji nisu posebna kategorija, obradi posebne kategorije ličnih podataka u svrhu konkursa prije zasnivanja radnog odnosa, obradi JMB od strane komunalnih preduzeća i obradi biometrijskih podataka od strane poslodavca u svrhu evidentiranja radnog vremena zaposlenih i kontrole prisustva na poslu, obradi JMB od strane trgovačkih preduzeća, obavezi donošenja plana sigurnosti podataka od strane pravnog lica, davanju lične karte uz viza karticu prilikom plaćanja i upis JMB na slip, obradi posebne kategorije podataka (medicinski podaci), objavi ličnih podataka na web stranicama, traženju ovjerene kopije lične karte od strane službenika banke, pojašnjenju u vezi sa donošenjem odluke o načinu obrade ličnih podataka putem video-nadzora, iznošenju ličnih podataka van BiH, načinu davanja saglasnosti za obradu ličnih podataka koji nisu posebna kategorija, obradi podataka o maloteljnoj djeci – učenicima osnovnih škola putem Interneta - Ministarstvo nauke KS, načinu davanja saglasnosti za obradu ličnih podataka prilikom zasnivanja ugovornog odnosa sa bankama, obradi ličnih podataka upotrebom video-nadzora u ugostiteljskim objektima, prenosu podataka u inostranstvo bez naznake u saglasnosti u koju zemlju se prenose, obradi ličnih podataka od strane banaka i agencija za prinudnu naplatu potraživanja, obradi posebne kategorije ličnih podataka u svrhu konkursa prije zasnivanja radnog odnosa u srednjoj školi, prenosu podataka u inostranstvo u okviru jedne „korporacije“, obradi podataka o osuđivanosti od strane poslodavca po okončanju konkursne procedure, obradi ličnih podataka zaposlenih prikupljenih putem globalnog sistema pozicioniranja (GPS) od strane poslodavca, obradi podataka sadržanih u e-mail računima zaposlenih od strane poslodavca i nadzoru nad ukupnim

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Vilsonovo šetalište broj 10.,
Tel/ Tel ++387 33 726 250, faks/ Faks 726 251*

saobraćajem izvršenim na ovaj način (kontrola posjećenih stranica na Internetu), obradi biometrijskih podataka zaposlenika u svrhu kontrole dolaska na posao i odlaska sa posla, obradi podataka zaposlenika od strane poslodavca putem fiksnog video-nadzora i mobilnih uređaja u svrhu provođenja nadzora nad zaposlenicima, pravu na pristup podacima od strane nosioca podataka

3.14. Međunarodna saradnja

Agencija je, po prirodi svog posla, upućena na međunarodnu saradnju. Jedan od mnogobrojnih zadataka i obaveza odnosi se na učestvovanje na različitim skupovima kao što su radionice, obuke, seminari, naročito međunarodne konferencije i radne grupe. Shodno mogućnostima, Agencija nastoji redovno i aktivno učestvovati na međunarodnoj sceni i na taj način doprinosti kontinuiranom razvoju zaštite ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, usklađivanju zakonodavstva Bosne i Hercegovine u području zaštite ličnih podataka sa evropskim i svjetskim normama i standardima, te ispunjavati međunarodne obaveze.

Povodom realizacije aktivnosti iz Mape puta za implementaciju Strateškog sporazuma o saradnji između Bosne i Hercegovine i EUROPOL-a i Dodatnog upitnika o zaštiti podataka održan je radni sastanak sa predstavnicima EUROPOL-a i predstavnicima Ministarstva sigurnosti BiH. Na zahtjev EUROPOL-a Agencija je dostavila određena rješenja kao što su: Rješenje Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH, Rješenje Graničnoj policiji BiH, Rješenje Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske o izvršenju upravnih mjera, te Prijedlog amandmana na Zakon o policijskim službenicima.

Zimski sastanak Faza V Projekta Odgovornost, koji je nastavak sastanaka održanih u Galwayu (Irska) - Faza I, Parizu - Faza II, Madridu - Faza III i Briselu - Faza IV, održan je od 19. do 21. februara u Varšavi. Organizatori sastanka bili su Centar za politiku informacionog rukovođenja u saradnji sa Generalnim inspektoratom za zaštitu ličnih podataka (GIODO) Poljske. Od 2008. Centar za politiku informacijskog rukovođenja, sa sjedištem u Washingtonu, SAD, djeluje kao Sekretarijat za Projekat Odgovornost, koji predstavlja međunarodnu inicijativu za definiranje granica nepristrasne i poštene prakse odgovornosti, te opisuje kako se implementira u praksi. Ovaj Projekat je kolektivni napor grupe poslovnih stručnjaka, vlada, zakonodavne i akademske zajednice. Projekat opisuje pristup podacima koji se obrađuju u cilju kreativnog korištenja podataka i robustnih tokova podataka, dok potiče snažnu sigurnost i zaštitu privatnosti. Princip odgovornosti prvi put je određen u OECD Smjernicama za zaštitu privatnosti i prekograničnom protoku ličnih podataka 1980. i to je prvi dogovoreni međunarodni set načela.

15. Konferencija organa za zaštitu podataka zemalja Centralne i Istočne Evrope - CEEDPA održala se u Beogradu od 10. do 12. aprila. Konferenciji su prisustvovali predstavnici organa za zaštitu podataka iz 14 zemalja Centralne i Istočne Evrope. Glavne teme Konferencije bile su: Sigurnost podataka, Obrada podataka u oblasti zapošljavanja i Nezavisnost organa za zaštitu podataka, te posebni izazovi s kojima se suočavaju. Predstavnici Agencije održali su prezentaciju na temu „Nezvisnost organa za zaštitu podataka“. Na ovom sastanku dogovoreno je da je Makedonija domaćin iduće, 16. CEEDPA-e, a Bosna i Hercegovina domaćin CEEDPA-e u 2015.

Ministar pravde Ukrajine i Ambasador Ukrajine u BiH sa saradnicima posjetili su u aprilu Agenciju. Sastanak je iniciran zbog posebnog interesa ukrajinske strane za zakonodavstvo Bosne i Hercegovine u polju zaštite ličnih podataka. Osnovna tema sastanka bio je značaj zaštite ličnih podataka, priznajući doprinos evropskih standarda o zaštiti ličnih podataka u institucionalnoj izgradnji obje države, te uzimajući u obzir zajednički interes u razvoju bilateralne saradnje na polju zaštite podataka. Izražena je potreba za nastavkom i poboljšanjem saradnje.

Predstavници Agencije učestvovali su i na Proljetnoj konferenciji organa za zaštitu podataka pod nazivom „Zaštita privatnosti: predstojeći izazovi“ u organizaciji portugalskog organa za zaštitu podataka, održanoj od 15. do 17. maja 2013. u Lisabonu. Dvodnevna Konferencija bila je sastavljena od šest sjednica sa glavnim temama: Izgradnja budućnosti prema iskustvu, Lični podaci: biti ili ne biti, Kako garantirati prava pojedinaca na Internetu, Sigurnost informacija: obnovljeni prioriteti, Jačanje nadzora i saradnja organa za zaštitu podataka, te Modernizacija Konvencije 108 i reforma EU zaštite podataka. Konferencija je usvojila Rezoluciju o budućnosti zaštite podataka u Evropi, Rezoluciju o osiguravanju zaštite podataka u transatlantskoj zoni slobodne trgovine i Rezoluciju o osiguravanju adekvatnog nivoa zaštite podataka u EUROPOL-u.

Potpisan je Memorandum o saradnji između Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH i Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Crne Gore, te sa Direkcijom za zaštitu ličnih podataka Makedonije. Cilj Memoranduma je tehničko unaprjeđenje bilateralne saradnje između dva organa koji se bave zaštitom ličnih podataka i privatnosti, kao i razmjena iskustava iz dosadašnje prakse. Memorandumom su se obje strane obavezale da kontinuirano razmjenjuju informacije koje mogu unaprijediti zaštitu ličnih podataka, kao i na organiziranje bilateralnih susreta najmanje jednom godišnje.

Predstavnik Agencije prisustvovao je 35. Međunarodnoj konferenciji Povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti u septembru 2013. u Varšavi. Organizator Konferencije bilo je poljski organ za zaštitu podataka. Na Konferenciji se vodila diskusija o najvažnijim pitanjima koja se tiču zaštite podataka i privatnosti u modernom turbulentnom svijetu na međunarodnom nivou, jer je ista okupila više od 500 učesnika iz svih dijelova svijeta.

Bosna i Hercegovina bila je domaćin 25. Radionice upravljanja slučajem, koju je u oktobru 2013. organizirala Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH u Sarajevu. Radionica upravljanja slučajem održava se već dugi niz godina svake godine u drugoj zemlji, a pravo učešća imaju organi zemalja koja učestvuju u radu Proljetne konferencije evropskih organa za zaštitu podataka, a domaćin može biti samo zemlja koja je punopravna članica ove Konferencije. Primarni cilj Radionice je okupiti službenike iz različitih evropskih organa za zaštitu podataka i privatnosti koji rade na procedurama za upravljanje prigovorima kako bi podijelili nacionalna iskustva i dobre prakse vezano za najrelevantnije teme. Predavači na ovoj Radionici bili su predstavnici evropskih i regionalnih organa za zaštitu podataka: Mađarske, Poljske, predstavnici Evropskog supervizora za zaštitu podataka (EDPS), Nizozemske, Finske, SR Njemačke, Srbije, Albanije, Slovačke, Velike Britanije, kao i domaćina Bosne i Hercegovine, koji su u sedam sesija održali 16 prezentacija. Teme koje su se obrađivale na ovoj dvodnevnoj radnoj konferenciji obuhvatile su prekogranični prenos ličnih podataka, rapidni razvoj tehnologije, naročito Interneta, razvoj policije, kao i obradu ličnih podataka u komercijalne svrhe u vidu direktnog marketinga. Na Radionici su učestvovala dva učesnika iz Evropskog supervizora za zaštitu podataka (EDPS) i 62 učesnika koji su predstavljali 31 evropski organ za zaštitu podataka iz 28 zemalja (Albanija, Austrija, Belgija, BiH, Crna Gora, Češka, Danska, Finska, Francuska, Hrvatska, Mađarska, Irska, Luksemburg, Makedonija, Malta, Monako, Nizozemska, Njemačka, Norveška, Poljska, Portugal, Rumunija, Srbija, Slovačka, Slovenija, Švedska, Švicarska, Velika Britanija). Uspješno realiziranoj Radionici slijedilo je kreiranje Priručnika Radionice koji će sažeti materijale i zaključke sa ove Radionice, a koji će biti dostupni svim organima za zaštitu podataka putem CIRCABC (saradnička platforma, koja nudi jednostavnu distribuciju i upravljanje dokumentima) Evropske komisije. Web stranicu 25. Radionice upravljanja slučajem možete pronaći na sljedećem linku: <http://azlp.gov.ba/workshop/default.aspx>

30. plenarna sjednica Savjetodavnog odbora Konvencije (ETS 108) za zaštitu pojedinaca u pogledu automatske obrade podataka (T-PD) održala se od 15. do 18. oktobra u Strazburu. Glavna tema sjednice bila je Modernizacija Konvencije 108 i istoj je prisustvovao predstavnik Agencije. Sačinjen je i dostavljen odgovor da Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH prihvata prijedlog za član 22.1 „modernizirane” Konvencije. Za potrebe rada T-PD-a popunjen je Upitnik o pristupu i obradi medicinskih podataka, informacije o bitnim dešavanjima u polju zaštite podataka u našoj zemlji od posljednje plenarne sjednice T-PD-a u junu 2012. Biro Savjetodavnog odbora Konvencije za zaštitu pojedinaca u pogledu automatske obrade podataka (T-PD-BUR), kao radna grupa priprema dokumentaciju/materijale za razmatranje na plenarnim sjednicama Savjetodavnog odbora Konvencije (T-PD).

Ministarstvo komunikacija i masovnih komunikacija Ruske federacije - Federalna služba za nadzor komunikacija, informacionih tehnologija i masovnih komunikacija (ROSKOMNADZOR), organiziralo je IV Međunarodnu Konferenciju pod nazivom „Međunarodna saradnja kao zaštita privatnosti u svakoj zemlji” koja se održala od 05. do 08. novembra 2013. u Moskvi. Cilj Konferencije bila je razmjena iskustva i mišljenja između organa za zaštitu podataka različitih zemalja, kako bi se pronašla najbolja moguća rješenja i prakse za zaštitu privatnosti, što je krajnji cilj svakog pojedinačnog organa za zaštitu ličnih podataka. Učesnici Konferencije bili su predstavnici organa za zaštitu podataka iz Evrope i azijsko-pacifičke regije, predstavnici međunarodnih organizacija EUROPOL, EUROJUST, Vijeće Evrope, te predstavnici ruskih zakonodavnih i izvršnih organa, Internet i telekom kompanija, kao i članovi stručnog društva. Predstavnik Agencije održao je prezentaciju na temu „Sudske odluke na elektronskoj oglasnoj ploči”.

Odlukom Odbora ministara od 10. jula 2013. po članu 17. Statuta Vijeća Evrope i u skladu sa Rezolucijom CM/Res(2011)24 o međuvladinim odborima i podređenim organima, njihovim radnim zadacima i metodama rada, formiran je Ad Hoc Odbor o zaštiti podataka - CAHDATA. Ovaj Odbor okuplja predstavnike svih država članica Vijeća Evrope, ostalih potpisnika Konvencije 108, te drugih neevropskih zemalja. Pod nadležnošću Odbora ministara, CAHDATA-i je povjeren zadatak finaliziranja prijedloga modernizacije Konvencije 108 putem formalnih pregovora i Protokola o izmjenama i dopunama Konvencije. Kao rezultat rada CAHDATA-e očekuje se da ovaj Odbor finalizira konsolidiranu verziju modernizacije Konvencije, pripremi i finalizira Nacrt o izmjenama i dopunama protokola Konvencije za zaštitu pojedinaca u pogledu automatske obrade ličnih podataka (ETS 108), te ažurira Obrazloženje uz Konvenciju. Prvi sastanak CAHDATA-e održan je u Strazburu od 12. do 14. novembra 2013. Prema ustaljenoj praksi, potvrda prijave stalnog člana ispred BiH, a u skladu sa aktivnostima Misije Bosne i Hercegovine pri Vijeću Evrope, dostavljena je Ministarstvu vanjskih poslova BiH. Predstavnik Agencije učestvuje u radu ovog Odbora.

Konferencija pravnih eksperata „Radeći zajedno za Evropu” održala se 15. novembra 2013. na Bečkoj diplomatskoj Akademiji u organizaciji Saveznog Ureda kancelara Austrije. Tema Konferencije bila je definiranje nadležnosti i djelovanja Evropske Unije i Vijeća Evrope u oblastima zaštite ličnih podataka, medija i Interneta, jednakosti polova i anti-diskriminacije, te oblasti kompjuterskog (kibernetičnog) kriminala. Na Konferenciji je učestvovao i predstavnik Agencije.

Prilikom donošenja odluke o učešću na međunarodnim skupovima Agencija je cijenila značaj skupa kao i stavku finansiranja, pa samim tim nije bila u mogućnosti da odgovori prisustvom svojih predstavnika na sve pozive na konferencije.

Direkcija za evropske integracije BiH pozvala je predstavnike Agencije na neformalnu diskusiju IPA II (2014-2020) u organizaciji Delegacije Evropske unije u BiH. Nakon obavljenog opsežnog istraživanja, napravljena je detaljna Analiza mogućnosti apliciranja za IPA fondove.

TAIEX instrument podrške Evropske komisije

U organizaciji Agencije za zaštitu osobnih podataka Republike Hrvatske, u saradnji sa TAIEX Instrumentom tehničke pomoći za razmjenu informacija, organizirana je Radionica „Zaštita podataka - novi izazovi” koja se održala od 31.01. do 01.02.2013. u Zagrebu. Radionica je obuhvatila pitanja koja se tiču promjena, novosti i izazova u zaštiti ličnih podataka ulaskom u EU, zaštite ličnih podataka u zdravstvu - novosti i primjena u praksi, zatim, zaštite ličnih podataka u telekomunikacionom sektoru, kao i nove spoznaje pri zaštiti privatnosti djece na Internetu. Radionici su prisustvovali predstavnici Agencije.

U saradnji sa TAIEX programom podrške Evropske komisije, Agencija je organizirala Studijsku posjetu državnih službenika Povjereniku za informacije Republike Slovenije u Ljubljani. Glavna tema koja se obrađivala bila je zaštita ličnih podataka u medicinskom sektoru. Učesnici Studijske posjete bila su dva državna službenika Agencije, te po jedan službenik iz Federalnog ministarstva zdravstva i Ministarstva zdravstva i socijalne zaštite Republike Srpske. Učesnici su imali priliku upoznati se sa praktičnim iskustvom inspektora u nadzoru medicinskog sektora i zaštiti podataka pacijenta kroz prezentaciju slučajeva. Za vrijeme posjete predstavljeni su međunarodni instrumenti za zaštitu medicinskih podataka, među kojima su najbitnije međunarodne konvencije o zaštiti medicinskih podataka, Direktiva 2011/24/EU o primjeni prava pacijenta u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, te Uredba 883/2004 o koordinaciji socijalnih sigurnosnih sistema. Ova Studijska posjeta bila je od izuzetnog značaja, radi uvida u normativu i uspješnu praksu Republike Slovenije u obradi i zaštiti ličnih podataka u medicinskom sektoru, te sigurnosne mjere za obradu istih.

TAIEX program podrške Evropske komisije, u saradnji sa Agencijom za zaštitu ličnih podataka Republike Hrvatske u svojstvu domaćina, organizirao je Radionicu na temu zaštite podataka i Interneta - „Novi izazovi“ 20. i 21. juna 2013. u Zagrebu. Ispred Agencije održana je prezentacija na temu „Internet pretraživači - snimanje podataka“. Ostale prezentacije održane su od strane predstavnika organa za zaštitu podataka Italije, Velike Britanije, Njemačke i Hrvatske.

Predstavnik Agencije učestvovao je u studijskoj posjeti Republici Francuskoj na temu „Zaštita ličnih podataka u radu policije“. Studijsku posjetu je organizirao MUP Republike Srpske koristeći se instrumentom TAIEX-a.

Mišljenja u vezi sa prenosom podataka u inostranstvo i međunarodnom saradnjom

Agencija je dala 14 mišljenja po zahtjevima, a u vezi sa međunarodnom saradnjom i prenosom ličnih podataka u inostranstvo, i to:

- Mišljenje grčkom organu za zaštitu podataka o sistemu obavješćavanja, zasnovanom na upotrebi TMSI koda koji emitiraju mobilni telefoni u našoj zemlji;
- Mišljenje Vijeću Evrope o situaciji u BiH u području zaštite podataka, te posebnim radnjama koje bi se mogle predvidjeti u području zaštite podataka u cilju unaprjeđenja standarda zaštite podataka (npr. politike i strategije, usklađivanje zakonodavstva, poboljšano provođenje regionalnog i međunarodnog zakonodavstva, jačanje svijesti javnosti itd).

- Mišljenje UNION Banci d.d. o zakonskim mogućnostima dostavljanja informacije koja sadrži lične podatke njihovog klijenta njemačkoj banci Commerzbank A.G.;
- Mišljenje Ministarstvu Sigurnosti BiH, povodom posjete EUROPOL-a BiH, o pojašnjenju člana 10. Zakona o zaštiti ličnih podataka Bosne i Hercegovine koji se odnosi na pojašnjenje zakonskih mogućnosti automatske obrade osjetljivih podataka;
- Mišljenje Federalnom ministarstvu za pitanja branilaca i invalida domovinskog rata u vezi sa odobravanjem prenosa ličnih podataka branilaca u Republiku Hrvatsku;
- Mišljenje Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH pri Ministarstvu sigurnosti u vezi sa pojašnjenjem člana 33. stav (2) tačka h) Zakona o policijskim službenicima BiH, te pristupu navedenoj odredbi u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka;
- Mišljenje UniCredit Banci a.d. Banja Luka o tumačenju člana 18. stav (3) tačka b) Zakona o zaštiti ličnih podataka, odnosno iznošenja podataka u državu koja nije na listi zemalja koje osiguravaju adekvatne mjere zaštite ličnih podataka;
- Mišljenje Hypo Alpe-Adria-Banci a.d. Banja Luka u vezi sa primjenom člana 18. stav (1) i (2) Zakona o zaštiti ličnih podataka, te o mogućnostima iznosa podataka u Republiku Srbiju, Republiku Hrvatsku, Republiku Crnu Goru, Bivšu Jugoslovensku Republiku Makedoniju, te države članice Evropske unije;
- Mišljenje Sberbank BH d.d. Sarajevo u vezi sa izmjenama u zakonodavstvu koje je od značaja za postupanje Banke u skladu sa Američkim zakonom protiv utaje poreza (Foreign Account Tax Compliance Act - FATCA);
- Mišljenje UniCredit Banci a.d. Banja Luka o uslovima koje treba da ispuni pravno lice sa sjedištem u BiH, kako bi moglo dostavljati lične podatke svojih klijenata i radnika, svom većinskom akcionaru i osnivaču sa sjedištem u Austriji;
- Mišljenje UniCredit Banci a.d. Banja Luka u vezi sa prenosom podataka klijenata navedene Banke informatičkim kućama u SAD-u i Indiji, te obavljanja usluga obrade podataka od strane istih;
- Mišljenje Sberbank BH d.d. u vezi sa prenosom ličnih podataka podnosilaca zahtjeva za kredit u Rusku Federaciju i Republiku Srbiju i traženja prethodne pisane saglasnosti klijenata za prenos njihovih ličnih podataka;
- Mišljenje pravnom licu o traženju saglasnosti nosioca podataka pri prenosu ličnih podataka u inostranstvo, ako se pri prenosu koriste Model EU Clauses (standardne ugovorne klauzule);
- Mišljenje pravnom licu na seriju pitanja o prenosu ličnih podataka u inostranstvo;

Neophodno je da i u buduće Agencija nastavi i poboljša saradnju sa svim relevantnim organima za zaštitu podataka iz Evrope, regiona i svijeta kao aktivni član ili promatrač, kao što je potrebno i da uspostavi kvalitetniju saradnju i sa drugim međunarodnim organima za zaštitu podataka. Sve navedeno nameću i članstva u radnim konferencijama, kao i dalje usklađivanje zakonodavstva Bosne i Hercegovine u području zaštite ličnih podataka sa evropskim i svjetskim standardima, za što je neophodno proširenje ljudskih resursa Agencije.

3.15. Saradnja sa kontrolorima

U cilju podizanja svijesti o zloupotrebi zaštite ličnih podataka i odgovornosti održani je određen broj sastanaka sa predstavnicima kontrolora. Na sastancima se razgovaralo o značaju zaštite ličnih podataka, zakonskim obavezama kontrolora do pružanja stručne pomoći u složenim predmetima.

- Održan sastanak sa predstavnicima Fondacije Jedan svijet, a razgovaralo se o Zakonu o zaštiti ličnih podataka kao i drugim temama koje se odnose na sprečavanje nasilja i diskriminacije žena,

- Održan sastanak sa predstavnicima MUP ZDK u vezi sa primjenom Zakona o slobodi pristupa informacijama u vezi sa davanjem ličnih podataka,
- Održan sastanak sa predstavnicima Regulatorne komisije za električnu energiju u FBiH u vezi sa izvršavanjem obaveza propisanih Zakonom,
- Održan sastanak sa predsjednikom i sekretarom Notarske komore FBiH povodom početka vršenja inspeksijskih nadzora kod notara,
- Održan sastanak „Fraud – foruma“ u organizaciji Udruženja banaka BiH, u vezi sa mogućnostima kompromitacije kartica zloupotrebom ličnih podataka,
- Održan sastanak sa predstavnicima Delegacije Međunarodnog komiteta Crvenog krsta u BiH, u vezi sa tumačenjem određenih odredbi Zakona o zaštiti ličnih podataka,
- Održan sastanak sa predstavnicom JP NIO „Službeni list BiH“ u vezi sa načinom izvršavanja upravnih mjera brisanja ličnih podataka ovlaštenih lica, zastupnika u rješenjima o registraciji koji su u elektronskoj formi objavljeni putem službenih stranica službenog lista,
- Održan sastanak sa predstavnicom Ministarstva sigurnosti BiH i predstavnikom MUP-a Republike Slovenije, u vezi sa izradom podzakonskih akata od strane agencija za provođenje zakona sa aspekta Odjela za zaštitu svjedoka SIPA – e,
- Održan sastanak sa predstavnicima Ministarstva sigurnosti BiH, predstavnikom MUP-a Slovenije i predstavnikom iz IPA 2010,
- Održan sastanak sa predstavnicima Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine u vezi sa Prijedlogom Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima, čiji predlagatelj je ministarstvo,
- Učešće na prvom zajedničkom sastanku svih članova Bosne i Hercegovine u radnim timovima Konvencije o policijskoj saradnji zemalja Jugoistočne Evrope,
- Održan sastanak sa predstavnicima Agencije za certifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite Republike Srpske i koordinatorom Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske,
- Održan sastanak sa predstavnicima Ministarstva stambene politike KS na temu mišljenja Agencije u vezi sa Zapisnikom sa sastanka predstavnika etažnih vlasnika i objavljivanja liste kandidata za predstavnike etažnih vlasnika,
- Održan sastanak sa predstavnicima Centra za društvena istraživanja na temu anonimizacije sudskih presuda na Internetu,
- Održan sastanak sa predstavnicima Federalnog MUP-a, a povodom rješenja kojim se nalaže Općini Stari Grad Sarajevo, Službi za opću upravu da po službenoj dužnosti donese rješenje i izvrši ispravku netačnog podatka u matičnoj knjizi rođenih koja se vodi za mjesto Sarajevo i u matični registar unese tačan podatak koji se odnosi na lično ime tj. prezime,
- Održan sastanak sa advokatom društva Pliva d.o.o Zagreb – predstavništvo u Sarajevu, u vezi sa pojašnjenjem pojedinih instituta zakona koji se odnose na prijavljivanje zbirke ličnih podataka,
- Učešće na II Zajedničkom sastanku članova radnih grupa u okviru implementacije Konvencije o policijskoj saradnji zemalja Jugoistočne Evrope,
- Održan sastanak sa advokatom iz kancelarije Marić&Co, u cilju otklanjanja nedostataka u Evidencijama o zbirci ličnih podataka kontrolora Massimo Dutti BH d.o.o,
- Održan sastanak sa zamjenikom ministra sigurnosti u vezi sa aktivnostima Agencije preduzetim prema telekom operaterima u BiH,
- Održan sastanak sa predstavnikom projekta Odjela za sigurnosnu saradnju i predstavnikom Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH u vezi sa organizacijom obuke iz oblasti zaštite ličnih podataka,
- Održan sastanak sa predstavnicima JU „Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona“ u cilju pružanja stručnog mišljenja i pomoći u provođenju upravnih mjera naloženih Rješenjem,

- Održan sastanak sa predstavnicima Agencije za statistiku BiH i entitetskih agencija za statistiku, u vezi sa izvršenjem naložene upravne mjere nadležnim agencijama po usvojenom prigovoru nosioca ličnih podataka da izvrši ispravku netačnog podatka u popisnici,
- Održan sastanak sa predstavnicom Agencije za policijsku podršku Bosne i Hercegovine u vezi sa otklanjanjem nedostataka u evidencijama zbirki ličnih podataka,
- Održan sastanak sa ministrom komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine u vezi sa zaštitom ličnih podataka u Bosni i Hercegovini sa posebnim akcentom na zaštitu ličnih podataka u sektoru komunikacija, sadašnja rješenja, te Nacrt zakona o elektronskim komunikacijama,
- Učešće na radno – konsultativnom sastanku u vezi sa mogućim posljedicama primjene američkih poreskih propisa (FATCA), organiziranom od strane Ministarstva finansija i trezora BiH,
- Učešće na okruglom stolu koji su organizirali Udruženje tužilaca Federacije BiH i Centar za društvena istraživanja-Analitka, i koji je podržan od strane USAID-ovog projekta razvoja pravosuđa II (USAID JSDP II) na temu „Između anonimizacije i interesa javnosti: zaštita ličnih podataka u sudskim i tužilačkim aktima“ sa fokusom na iznalaženje optimalnih rješenja i prave ravnoteže između zaštite informacija (uključujući lične podatke) u sudskim i tužilačkim aktima, sa jedne, i interesa pravosuđa i javnosti, sa druge strane.

3.16. Normativni dio

Normativne aktivnosti Agencije su stalne i raznolike. Agencija je u najvećem dijelu učestvovala u ovoj aktivnosti kroz davanje mišljenja na određena zakonska rješenja, kao što je to naprijed navedeno.

Osim toga u 2013. sačinjeno je 18 raznih ugovora, dva pravilnika, tri odluke, dvije instrukcije, 67 rješenja, šest uvjerenja i jedan poslovnik. Sačinjen je Plan korištenja godišnjih odmora. Sačinjen je Plan implementacije Zakona o tajnim podacima. Sačinjen je Akcioni plan Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH za borbu protiv korupcije.

3.17. Budžet – javne nabavke

U skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2013. odobrena su sredstva iz Budžeta institucija BiH za potrebe rada Agencije za 2013. u visini od 1.057.000 KM. Ukupno odobrena sredstva su se odnosila na tekuće izdatke u iznosu od 1.047.000 KM i kapitalne izdatke u iznosu od 10.000 KM.

Agencija je 29.03.2013. uputila Prijedlog odluke o odobravanju sredstava tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2013. na mišljenje Ministarstvu finansija i trezora i Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH. Nakon dobijenih mišljenja Agencija je uputila Vijeću ministara Prijedlog odluke na odlučivanje. Nakon upućene urgencije, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 11.12.2013. donijelo Odluku o odobravanju sredstava iz tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2013. u iznosu od 75.130 KM, što je uticalo na visinu ukupno odobrenih sredstava u budžetu Agencije, koja čine budžet Agencije 1.132.130 KM, za tekuće izdatke 1.117.130 KM, a za kapitalne izdatke 15.000 KM.

Prema podacima u izvještajnom periodu od 01.01.2013 - 31.12.2013. stanje izvršenja Budžeta je prikazano u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta rashoda	Ekonom. kod	Odobreno za period januar - decembar	Utrošeno za izvještajni period januar –decembar	Razlika-Raspolož. sredstva	Procenat izvršenja %
	I TEKUĆI IZDACI		1.117.130	1.044.438	72.692	93,46
1.	Bruto plate i naknade	6111	749.690	725.231	24.459	96,73
2.	Naknade troškova zaposlenih	6112	101.440	86.752	14.688	85,52
3.	Putni troškovi	6131	28.000	19.118	8.882	68,27
4.	Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	26.000	24.050	1.950	92,50
5.	Izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0	0
6.	Nabavke materijala	6134	12.000	11.434	566	95,28
7.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	6135	14.000	10.571	3.429	75,50
8.	Unajmljivanje imovine i opreme	6136	116.720	116.719	1	99,99
9.	Izdaci za tekuće održavanje	6137	14.280	9.793	4.487	68,57
10.	Izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	3.000	1.273	1.727	42,43
11.	Ugovorene usluge	6139	52.000	39.497	12.503	75,95
	II KAPITALNI IZDACI	8213	15.000	14.964	36	99,76
	UKUPNO		1.132.130	1.059.402	72.728	93,57

Sa 31.12.2013. utrošena sredstva Agencije iznose 1.059.402KM. Procenat izvršenja budžeta za period 01.01.2013 – 31.12. 2013. iznosi 93,57%. Sačinjen je i dostavljen Dokument okvirnog budžeta (DOB) Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH za period 2014. do 2016. po programima na osnovu Instrukcije za budžetske korisnike br. 1 i dostavljen MFT BiH. Izvršen je redovan popis imovine i obaveza Agencije za 2013. Sačinjen je Izvještaj o popisu imovine i obaveza Agencije za 2012.

Sačinjen je Programa rada Agencije za 2014. Sačinjeni su ciljevi za državne službenike, a u vezi sa ocjenom rada. Sačinjen je i dostavljen Kancelariji za reviziju institucija BiH i Ministarstvu finansija i trezora BiH Odgovor na Izvještaj o finansijskoj reviziji za 2012. U skladu sa aktom Kancelarije za reviziju institucija BiH, dostavljeni su podaci za Reviziju učinka iz oblasti upravljanja ugovorima o djelu i ugovorima o privremenim i povremenim poslovima u institucijama BiH.

Sačinjen je i dostavljen Parlamentarnoj skupštini Odgovor na poslaničko pitanje koje se odnosi na Zahtjev da sve institucije u BiH, čiji je osnivač Parlamentarna skupština BiH ili Vijeće ministara BiH, dostave informaciju o visini primanja (neto plata, topli obrok, putni troškovi, dnevnice, troškovi odvojenog života, te ko koristi službeno vozilo) za direktora, zamjenika i pomoćnika direktora, te rukovodioca sektora ili službi u prva tri mjeseca 2013.

Sačinjen je i dostavljen Odgovor na poslaničko pitanje koji se odnosi na Zahtjev za pristup informacijama, te visinu troškova reprezentacije i toplog obroka za 2010, 2011. i 2012.

Prisustvovalo se radionici pod nazivom „Kako dobiti sredstva iz EU fondova“. Obavljeni su i drugi neophodni poslovi vezani za materijalno – finansijsko poslovanje koji obuhvataju: vođenje pomoćnih evidencija (utroška goriva, reprezentacije, mobilnih i fiksnih telefona, organiziranje putovanja u inostranstvo za uposlenike Agencije, praćenje realizacije potpisanih ugovora), praćenje utroška sredstava za tekuće izdatke.

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, i raspoloživim stanjem budžeta sačinjen je Plan javnih nabavki za 2013. i Izmijenjeni plan javnih nabavki za 2013. Agencija je, poštujući zakonske procedure tokom 2013, pokrenula i provela niže navedene postupke nabavki.

Agencija je pokrenula i provela postupke javnih nabavki u vrijednosti od 61.300,71 KM i to: putem konkurentskog 44.454,86 KM i putem direktnog postupka 16.845,85 KM.

Obradeno 292 računa; šest naloga za knjiženje osnovnih sredstava; 121 nalog za knjiženje blagajne; 36 izdatih narudžbenica; 38 trebovanja. Od blagajničkih poslova: obrađeno 28 naloga za službeni put u inostranstvo; 77 naloga za službeni put u zemlji, proknjiženo 121 blagajničkih dnevnika, proknjiženo 37 naloga blagajne za uplatu, proknjiženo 283 naloga blagajne za isplatu; dostavljeno pet zahtjeva za podizanje gotovine Ministarstvu finansija i trezora, izvršen polog sredstava u blagajnu i evidentiranje u blagajničkom dnevniku.

U okviru administrativnog dijela obavljane su slijedeće redovne aktivnosti:

- primljeno i formirano 1214 novi predmet;
- protokolirano je 3987 akata (dolazni, otpremljeni i vlastiti);
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima, zaduženo je 3239 akata;
- primljeno i protokolirano 301 račun;
- primljeno i protokolirano 124 službena glasnika i 22 stručna časopisa;
- putem kurira, ptt-a i e-maila iz Agencije je otpremljeno 1890 akata;
- arhivirano 736 predmeta.

Izveštaj revizije

Kancelarija za reviziju institucija BiH izvršila je završnu reviziju finansijskih izvještaja i usaglašenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima za 2012. Prema mišljenju Kancelarije finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2012. Finansijsko poslovanje Agencije u toku 2012. bilo je u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, to jeste, Pozitivno sa isticanjem predmeta, iz razloga što Agencija nije imala urađen Akcioni plan borbe protiv korupcije, te Strateški plan Agencije.

Agencija je u 2013. preduzela aktivnosti na izradi, te donijela Akcioni plan borbe protiv korupcije, a u saradnji sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Agencija je, takođe, donijela Strateški plan koji podrazumijeva aktiviranje kapaciteta na modernizaciji radnih kapaciteta i povećanju djelotvornosti i efikasnosti.

3.18. Obuke

Agencija je u saradnji sa organima za državnu službu održala po dvije obuke iz oblasti zaštite ličnih podataka na svim nivoima vlasti. Zainteresiranost državnih službenika u javnim organima, za zaštitu ličnih podataka je velika, ukoliko se uzme u obzir da se na jednu obuku prijavi 150 – 170

*Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Vilsonovo šetalište broj 10.,
Tel/ Tel ++387 33 726 250, faks/ Faks 726 251*

službenika. Međutim, iz tehničko-organizacionih razloga, kao i jednostavnijeg i lakšeg rada predavača-službenika Agencije, obuke se održavaju u manjim grupama koje obuhvataju maksimalno 30 polaznika obuke.

Tako su u 2013. održane obuke za državne službenike kako slijedi:

- U organizaciji Agencije za državnu službu Bosne i Hercegovine, za državne službenike zaposlene u institucijama Bosne i Hercegovine, održane 2 obuke u Sarajevu. Obukama je prisustvovalo ukupno 49 državna službenika.
- U organizaciji Agencije za državnu službu Federacije Bosne i Hercegovine, za državne službenike zaposlene u institucijama Federacije Bosne i Hercegovine, održane 2 obuke, i to u Tuzli i Zenici. Obukama je prisustvovalo ukupno 56 državna službenika.
- U organizaciji Agencije za državnu upravu Republike Srpske, za državne službenike zaposlene u institucijama Republike Srpske, održane 2 obuke u Banja Luci. Obukama je prisustvovalo 69 državna službenika.
- U organizaciji Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, Odjeljenje/Odjel za stručne i administrativne poslove-Pododjel za ljudske resurse, održane 2 obuke za državne službenike u organima Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u Brčkom. Obuci je prisustvovalo ukupno 40 državnih službenika.
- Obuka u oblasti zaštite ličnih podataka za predavače Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova Bosne i Hercegovine i osposobljavanje njihovih predavača za samostalno provođenje obuka u oblasti zaštite ličnih podataka, kako bi isti mogli dalje vršiti obuke za policijske službenike policijskih organa u Bosni i Hercegovini. Obuci je prisustvovalo 15 državnih službenika i ista je održana u Mostaru.

Osim navedenih obuka za državne službenike, održane su i druge obuke na temu zaštite ličnih podataka, i to:

- Povodom 28. januara - Dana zaštite podataka, održana je prezentacija za studente Fakulteta za kriminologiju, kriminologiju i sigurnosne studije u Sarajevu, Pravnog fakulteta u Sarajevu i Pravnog fakulteta u Istočnom Sarajevu. Obuka je održana u prostorijama Agencije.
- U saradnji sa Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine, a u okviru realizacije projekta nevladinih organizacija, održano ukupno 6 obuka, i to u Bihaću, Neumu, Tuzli, Laktašima, na Jahorini i Vlačiću. Naime, NVO „Medica“ Zenica i Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine organizirali su edukacije na temu „Jačanje kapaciteta glavnih aktera u pružanju adekvatne pravne, psihosocijalne i zdravstvene pomoći, podrške, zaštite i zbrinjavanja stranaca žrtava trgovine ljudima u BiH“ u okviru koje je bila i edukacija na temu Zakona o zaštiti ličnih podataka sa posebnim akcentom na obradu ličnih podataka žrtava trgovine ljudima, kao posebne kategorije ličnih podataka. Na posljenjoj edukaciji prisustvovali su i Državni koordinator Samir Rizvo, te predstavnici OHR-a, ICITAP-a, IOM-a, OSCE-a, Delegacije Evropske Unije u BiH i Ambasade SAD-a u BiH.

Agencija, kao jedan od prioriteta, podržava i osposobljavanje svojih službenika kako bi isti mogli na profesionalan način izvršavati svoje obaveze. U tom smislu, službenici Agencije prisustvovali

su raznim konferencijama, obukama, seminarima radionicama i drugim događajima kojih je bilo ukupno 28.

IV. ZAKLJUČCI

Shvatanje važnosti zaštite ličnih podataka je u porastu. Samo broj prigovora koji su podneseni Agenciji povećan je za oko 25 % u odnosu na prethodnu godinu. Isto se odnosi i na zahtjeve za davanje mišljenja kojih smo u protekloj godini zaprimili duplo više u odnosu na prethodni izvještajni period. Takođe, svijest o zaštiti ličnih podataka, ne samo građana, nego i kontrolora, svakim danom je izraženija, što se očituje kroz nastavak saradnje sa organima državne službe na svim nivoima, održavanjem obuka za državne službenike, te velikim brojem prijavljenih za prisustvo na obukama.

Agencija je, generalno, zadovoljna napretkom u oblasti zaštite ličnih podataka u izvještajnom periodu. Naravno, stanje nije zadovoljavajuće jer je kod nas zaštita ovog prava još uvijek novina. Određene činjenice se negativno odražavaju na zaštitu ličnih podataka. Prije svega, opća pojava nesprovođenja zakona, pa i Zakona o zaštiti ličnih podataka.

Mnogi kontrolori, nažalost, i javni organi, nisu izvršili zakonske obaveze, kao što su donošenje podzakonskog akta, plana sigurnosti ličnih podataka, prijavljivanje evidencija i sl. Da stvar bude gora, susrećemo se sa pojavom da javni organi, u cilju anuliranja rada Agencije i same zaštite ličnih podataka, predlažu izmjene zakona, što je nedopustivo. Traže se izuzimanja od Zakona o zaštiti ličnih podataka. Sva ta rješenja su protivustavna i nisu u skladu sa Evropskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda. S tim u vezi, pozivamo zakonodavne organe u Bosni i Hercegovini da ne prihvataju zakonska rješenja kojima se uskraćuju ili ograničavaju ljudska prava. **Naprotiv, prilikom donošenja propisa zakonodavni organi treba da djeluju hipotetički kao da će to zakonsko rješenje biti predmet ispitivanja Evropskog suda za ljudska prava, sa aspekta „njegove zakonitosti“, o čemu smo već i ranije pisali.**

Nadalje, proizvoljno tumačenje zakonskih rješenja i sklonost ka krajnostima je činjenica koja **karakteriše primjenu pojedinih odluka Agencije** i šteti većem napretku u zaštiti ličnih podataka. Nije rijetkost da se, prije svega, javni organi neosnovano pozivaju na zaštitu ličnih podataka ili akte Agencije kako bih onemogućili pristup informacijama na koje građani imaju pravo ili da bi prikrili određene nezakonitosti u radu.

Agencija se na neprihvatljiv način morala baviti i pitanjima koja po prirodi stvari ne bi trebalo da budu u njenom fokusu, kao što je Zakon o slobodi pristupa informacijama. Radi se o inicijativi Agencije da se izmijeni navedeni zakon, iz razloga njegovog usklađivanja sa međunarodnim standardima, koja se na više načina odrazila kao negativna posljedica po Agenciju, da bi na kraju svega dobila i obavezu da bude nosilac izmjena Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

DIREKTOR

Petar Kovačević

S a d r Ź a j

I.	U V O D	2
II.	SEKTORSKA LEGISLATIVA O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA	3
2.1.	Zakonito presretanje komunikacija i pristup zadržanim podacima.....	3
2.2.	Zakon o slobodi pristupa informacijama.....	5
III.	RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BIH.....	7
3.1.	Nadležnosti.....	7
3.2.	Ovlaštenja.....	8
3.3.	Nezavisnost Agencije	8
3.4.	Inspekcijski nadzori.....	10
3.4.1.	Redovni inspekcijski nadzori	10
3.4.2.	Revizijski inspekcijski nadzori	14
3.4.3.	Vanredni inspekcijski nadzori.....	14
3.4.4.	Žalbe kontrolora.....	14
3.4.5.	Uporedni podaci za 2009 – 2013	15
3.5.	Prigovori.....	17
3.5.1.	Rješavanje po prigovorima	17
3.5.2.	Izveštaji o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka.....	24
3.5.3.	Uporedni podaci za 2009 – 2013	26
3.6.	Postupci po službenoj dužnosti	27
3.6.1.	Rješavanje po službenoj dužnosti	27
3.6.2.	Uporedni podaci za 2009 – 2013	30
3.7.	Kažnjavanje – prekršajni nalozi	30
3.7.1.	Uporedni podaci za 2009 – 2013	31
3.8.	Upravni sporovi.....	32
3.8.1.	Uporedni podaci za 2009 – 2013	32
3.9.	Mišljenja.....	33
3.9.1.	Stručna mišljenja Agencije	33
3.9.2.	Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte	37
3.9.3.	Uporedni podaci za 2009 – 2013	40
3.10.	Glavni registar	41
3.11.	Informacioni sistem	42
3.12.	Javnost rada i saradnja sa medijima.....	43
3.13.	Help desk	44
3.14.	Međunarodna saradnja.....	45
3.15.	Saradnja sa kontrolorima	49
3.16.	Normativni dio.....	51
3.17.	Budžet – javne nabavke	51
3.18.	Obuke.....	53
IV.	ZAKLJUČCI.....	55
S a d r Ź a j.....		56